

Obec Vyšný Medzev

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Časť Sociálno-ekonomická analýza

OBSAH:

1	EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ	4
1.1	Sociálno-ekonomická analýza	4
1.1.1	Poloha a prírodné podmienky	4
1.1.2	História obce	5
1.1.3	Územnosprávne členenie a základná charakteristika obce	5
1.1.4	Geografická poloha	6
1.1.5	Klimatické podmienky	8
1.1.5.1	Vzduch, vietor	8
1.2	Prírodné podmienky a pôda	9
1.2.1	Lesy	11
1.2.2	Fauna a flóra	12
1.2.3	Geológia a nerastné bohatstvo	12
1.2.4	Odpadové hospodárstvo	12
1.2.4.1	Voda	13
	Podzemné vody	13
1.2.5	Chránené oblasti	13
1.2.5.1	NATURA 2000	13
1.2.5.2	Chránené územia prírody Slovenskej republiky	14
1.2.5.3	Územný systém ekologickej stability (ÚSES)	16
1.2.5.4	Nitrátová smernica	17
1.2.6	Hluk	17
1.3	Ľudské zdroje	18
1.3.1	Obyvateľstvo	18
1.3.1.1	Demografia	18
1.3.1.2	Národnostná štruktúra a náboženská štruktúra	20
1.3.1.3	Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	22
1.3.2	Vzdelávanie a štruktúra školských zariadení	26
1.3.3	Ekonomické zdroje	26
1.3.3.1	Ekonomická základňa	26
1.3.3.2	Trh práce a zamestnanosť	26
1.3.3.3	Podnikateľská sféra	31
1.3.3.4	Nezamestnanosť	36
1.4	Materiálne a fyzické zdroje	38
1.4.1	Zariadenia občianskej vybavenosti	38
1.4.2	Rozvoj bývania	38
1.4.3	Sociálne služby	40

1.4.4	Zdravotníctvo	40
1.4.5	Inštitúcie pôsobiace v obci.....	40
1.4.6	Šport a rekreácia	40
1.4.7	Kultúra.....	41
1.5	Technická infraštruktúra.....	41
1.5.1	Dopravná infraštruktúra – širšie dopravné vzťahy	41
1.5.1.1	Cestná doprava	41
1.5.1.2	Železničná doprava	43
1.5.1.3	Letecká doprava	43
1.5.1.4	Košický integrovaný dopravný systém	44
1.5.1.5	Vnútorná dopravná infraštruktúra	45
1.5.1.6	Zásobovanie pitnou vodou	45
	Kvalita pitnej vody	45
	Spotreba vody	45
1.5.2	Kanalizácie a ČOV	46
1.5.3	Plyn.....	46
1.5.3.1	Energetická sieť	46
1.5.4	Telekomunikácie	47
1.5.5	Rozhlas a televízia	47
1.5.6	Internet	47
2	ZDROJE.....	48
2.1	Literatúra	48
2.2	Zdroje informácií	48

1 Ekonomické a sociálne východiská

Pri príprave programového dokumentu regionálneho rozvoja je prvým krokom analýza ekonomických a sociálnych východísk. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre zadefinovanie stratégie regionálneho rozvoja.

Na úrovni obcí sa proces analýzy vecne delí na 4 fázy. Výstupom týchto fáz je: sociálno-ekonomická analýza, analýza realizovaných opatrení, analýza SWOT a identifikácia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.

- 1.1 Sociálno-ekonomická analýza;
- 1.2 Prírodné podmienky a pôda;
- 1.3 Ľudské zdroje;
- 1.4 Materiálne a fyzické zdroje;
- 1.5 Technická infraštruktúra.

1.1 Sociálno-ekonomická analýza

Analýza ekonomického a sociálneho prostredia je spracovaná v súlade s metodikou MVRR SR a jej súčasťou je:

- Úvod (dôvody a ciele vymedzenie územia Obce Vyšný Medzev, základná charakteristika obce)
- Prírodné zdroje a podmienky (geológia, nerasty, pôda, lesy, rastlinstvo a živočíšstvo, voda, odpadové hospodárstvo a chránené oblasti)
- Kultúrne a historické zdroje (historické zdroje a pamiatky, kultúrne zdroje)
- Ľudské, spoločenské zdroje a inštitúcie (demografické charakteristiky, vierovyznanie, národnostné a etnické skupiny a ich vzájomné postavenie, stupeň a druh vzdelania, školstvo, úroveň informatizácie – prístup verejnosti)
- Materiálne zdroje (bývanie a bytový fond, technická infraštruktúra, komunikačná infraštruktúra, spoločenské zariadenia)
- Ekonomické využitie zdrojov (ekonomické sektory, ich zastúpenie, odvetvia v sektoroch, podnikateľská sféra)

1.1.1 Poloha a prírodné podmienky

Obec Vyšný Medzev patrí pod správu Národného parku Slovenský kras. Národný park Slovenský kras je najrozsiahlejším a najúplnejšie vyvinutým krasovým územím, nachádzajúcim sa v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria. Pre územie obce Vyšný Medzev platí teda charakteristika Slovenského krasu.

Plošinatá oblasť je rozčlenená vodnými tokmi na sústavu planín, s množstvom povrchových a podzemných krasových javov (škrapy, škrapové polia, krasové jamy, jaskyne a priepasti).

Väčšinu územia obce pokrývajú listnaté lesy s najviac zastúpeným dubom zimným a plstnatým, hrabom a bukom. Ihličnaté dreviny tvoria len 20 % a listnaté dreviny 60 %. Toto územie, ležiace na styku dvoch fyto geografických oblastí (panónskej a západokarpatskej), patrí k floristicky najbohatším oblastiam Slovenska. Krasový fenomén územia sa prejavuje v dominancii xerothermnej flóry na výslných skalnatých stráňach, hranách a škrapových poliach planín.

V nadväznosti na vývoj rastlinstva sa vytvárali aj pestré životné podmienky pre vývoj živočíšstva. Sú to najmä nižšie skupiny živočíchov, ktoré územiu dávajú prevažne charakter zoocenóz stepného a lesostepného pásma. Tieto sa miestami kontrastne prelínajú s horskými prvkami. Najčastejšie vyskytujúci sa typ pôdy sú hnedozeme, hnedé lesné pôdy a ilimerizované pôdy. V okolí vodných tokov sa vyskytuje aj nivná pôda.

1.1.2 História obce

Založenie Medzeva – Vyšného Medzeva je spojené s obdobím po tatárskom vpáde v rokoch 1241 - 1242. Uhorská krajina bola spustošená zdvočenými hordami Tatárov a zostala ľudoprázdna. Z dôvodu dosídlenia a hospodárskeho rozmachu krajiny Kráľ Belo IV. povolal do Uhorska Nemeckých „Hostí“, známych svojimi schopnosťami a zručnosťami v oblasti baníctva, kľčovania lesov a poľnohospodárstva.

Kronika Vyšného Medzeva potvrdzuje skutočnosť, že v roku 1141 prišli prví prisťahovalci a roku 1235-1270 bola založená malá dedinka, ktorá v roku 1272 dostala od Štefana V. privilégium. Obec sa v starých listinách spomína už po roku 1241, keď je dokázateľné, že premonštráti z Jasova poskytovali obyvateľstvu duchovné zaopatrenie.

Nepriamym dôkazom existencie Vyšného Medzeva je sťažnosť z roku 1272 na nadmerný výrub lesov v tejto lokalite. Existencia obce je bezpečne doložená v roku 1427, kedy patrila premonštrátom v Jasove a mala 28 port. Premonštrátom vyhovovalo osídlenie územia nemeckými osidlencami, lebo od roku 1290 mali od kráľa právo dolovať rudu, okrem striebra. Najstarší záznam o existencii školy je z roku 1430. Od roku 1628 sa vyvíjala ako zemepanské mestečko, ktorého obyvatelia sa zaoberali baníctvom, pálením uhlia, výrobou šindľov a poľnohospodárstvom. V roku 1630 odvieďla deviatok 1 a pol porty. Roku 1715 mala 4 domácnosti a v roku 1720 mala 25 domácností. V roku 1772 Vyšný Medzev obývalo 50 gazdov, 140 želiarov a 39 podželiarov. V roku 1828 sa v obci nachádzalo 220 domov a 1938 obyvateľov. Obyvatelia sa živili baníctvom, pracovali v lesoch, na pilách a v hámroch. Po 2. svetovej vojne odsunuli obyvateľov nemeckej národnosti. V roku 1960 sa spojil s Obcou Nižný Medzev a vzniklo mesto Medzev. V miestnom referende v roku 1997 sa rozhodlo o osude Vyšného Medzeva, ktorý sa opäť stal samostatným právnym subjektom a od roku 2000 existuje ako samostatná obec. V obci sa nachádza rímsko-katolícky barokovo-klasický kostol z roku 1773.

1.1.3 Územnosprávne členenie a základná charakteristika obce

Na základe zákona NR SR č. 221/1996 Zb. o územno-správnom usporiadaní SR sa Slovenská republika člení nasledovne:

Jednotka	Počet	Územný celok
NUTS I	1	Slovensko
NUTS II	4	Bratislavský kraj Západné Slovensko Stredné Slovensko Východné Slovensko
NUTS III	8	kraje Slovenska
NUTS IV	79	okresy Slovenska
NUTS V	2 883	obce Slovenska

Tab. 1 Územno-správne členenie SR

Obec Vyšný Medzev patrí v rámci NUTS II pod región Východné Slovensko, v rámci NUTS III pod Košický samosprávny kraj, v rámci NUTS IV pod okres Košice-okolie.

Obec má v súčasnosti prevažne poľnohospodársky charakter. Okrem toho plní aj funkciu rekreačne relaxačného zázemia pre krajské mesto.

Kategória	Hodnota
Kód obce	582093
Názov okresu	Košice - okolie
Názov kraja	Košický
Štatút obce	obec
PSČ	044 25
Telefónne smerové číslo	055
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1427
Nadmorská výška obce - mesta v m	387
Celková výmera územia obce [m ²]	32 435 256
Hustota obyvateľstva na km ²	16

Tab. 2 Základná charakteristika k 31. 12. 2007

Kategória	Obec/mestská časť
Sídlo matričného úradu	Medzev
Sídlo pracoviska daňového úradu	Moldava nad Bodvou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Jasov
Sídlo Okresného súdu	Košice
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Moldava nad Bodvou
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Moldava nad Bodvou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice - Sever
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Košice - Staré Mesto
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Košice - Dargovských hrdinov

Tab. 3 Spádovosť obce k 31. 12. 2007

1.1.4 Geografická poloha

Katastrálne územie obce Vyšný Medzev sa nachádza pri hranici katastrálneho územia hranice okresu Gelnica. Na katastrálnom území Košice-okolie susedí s obcami Jasov a Medzev. Na časti katastrálneho územia okresu Gelnica susedí s obcami Prakovce, Gelnica a Smolnícka Huta.

Územie obce patrí k oblasti označovanej, ako Vnútorne Západné Karpaty. Tie sa delia na 5 oblastí, z ktorých Slovenské Rudohorie zasahuje na územie Vyšného Medzeva, hlavne celkom

Volovské vrchy a podcelkom Kobylia hoľa, ktorá má nadmorskú výšku 882 m n. m. Územie obce a jej okolia je budované paleozoickými horninami gemerika, tvoriacich fylitizované zlepenice, pieskovce a fylity so šošovkovitými vápencami, serpentinitmi, granitmi a kvarcitmi. Z nerastných surovín sa tu vyskytuje kaolín, azbest, živce, limonity, vápence a fylity, ktoré sa v minulosti v ťažili.

Vyšný Medzev sa nachádza pri ľavom, nie veľmi vodnatom prítoku Bodvy. Obec leží na miernom svahu zvažujúcom sa k juhu, ktorý je strmší, na severom okraji dediny. Cez stred obce sa tiahne nevýrazná priehlbina vytvorená miestnym potokom, ktorý sa v južnej časti, poniže vzácneho historického parku, zarezáva do údolí a tvorí výrazný výmol až po začiatok ulice Busling v Nižnom Medzeve.

Celý chotár Vyšného Medzeva patrí do východnej časti Slovenského Rudohoria, k celku Volovských vrchov a podcelku Kojšovej hole. Hlavný hrebeň tejto časti Volovských vrchov je výrazne smerovaný zo západu na východ. Najvýraznejšie vyvýšeniny chotára Vyšného Medzeva tvoria vrcholy ležiace severozápadne od obce. Sú to predovšetkým Kloptáň s nadmorskou výškou 1153 m n. m., nazývaná miestnym nemecko-mantáckym obyvateľstvom Räuberstein (Rabaschtan). Po Kojšovej holi sú to druhé najvyššie vrcholy tejto časti Volovských vrchov.

Kataster obce Vyšný Medzev má rozlohu 3244 ha. Značnú časť katastra obce tvoria lesné porasty bukovo-jedľové a v južnej časti dubového charakteru. Rozloha lesných porastov je 2426 ha. Lesy sú z väčšej časti majetkom obce a v súčasnosti ich obhospodaruje Obecný podnik lesov a služieb, spol. s r. o. Vyšný Medzev. Najvýchodnejšie zasahuje obecný kataster do časti osady Počkaj železničná stanica. Stred obce leží v nadmorskej výške 382 m n. m.

Klimatologicky sa nachádza v miestnej mikroklimé, pretože je od severu chránená hlavným hrebeňom Volovských vrchov. Svoju úlohu v priaznivej mikroklimé zohráva južná orientácia svahu, na ktorom Vyšný Medzev leží. Priemerná ročná teplota je 7 °C. Priemerné ročné zrážky sú 700 mm na 1 m².

Geologické zloženie podložia tvoria silne až slabo metamorfované (premenné) staršie treťohorné sedimenty alpínskeho vráštenia tvorené predovšetkým z kryštálických bridlíc a fylitov., prestupované pieskovecami a kremencami. Z geologického hľadiska patrí oblasť do tzv. Gelnickej skupiny bohatej na rudné ložiská. Svedčí o tom i bohatá história obce ako jedného z hornouhorských banských miest. Z rúd sa tu vyskytujú predovšetkým siderit, tetraedrit, pyrit, chalkopyrit, strieborné rudy v sprievode kremencom. V minulosti sa vyskytovali i zlatonosné, strieborné a medené rudy. O zlatonosných rudách svedčí miestny názov Zlatná dolina – Goldseifen.

Geomorfologicky je to pekne vymodelovaný lesnatý horský reliéf s výdatnými potokmi pretekajúcimi cez každú dolinu a dolinku.

Hydrologicky patrí Vyšný Medzev do povodia Dunaja s menšími potokmi miestneho významu vlievajúcimi sa do Bodvy, ako Hummel, Zlatná-Gldseifen, Borzov-Bäranseifen, Račí potok-Krebsseifen.

Pôdy sú piesočnato-ílovité, až ílovito-piesočné, miestami hlinitá hnedozem je vo vyšších polohách značne kamenistá. Väčšinou je to úrodná pôda. Na nej sa pestujú predovšetkým obilniny ako pšenica, raž. Vo vyšších polohách sa predtým pestoval ovos pre kone. Z okopanín sa pestujú hlavne zemianky. Darí sa tu i kukurici na zrno i na krmenie. Dobré sa tu darí zelenine i ovociu mierneho pásma. Takmer pri každom dome je záhradka na pestovanie zeleniny i ovocná záhrada. Z ovocných drevín sú zastúpené predovšetkým jablká, z ktorých sa vyrába známe medzevské jablkové víno.

1.1.5 Klimatické podmienky

Skúmané územie sa nachádza v miernom pásme, pričom je na prechode z oblasti atlanticko-kontinentálnej do európsko-kontinentálnej, a je na prechode medzi prímorskou a pevninskou klímou. Oblasť obce Vyšný Medzev zaraďujeme podľa klimatickej klasifikácie do mierne teplej oblasti s priemernými ročnými teplotami 5 °C až 8 °C a s ročnými zrážkami 600 až 800 mm.

Množstvo tepla, rozdelenie zrážok (počas dňa a roka), charakter pôdnej vlhky, prúdenie vzduchu a ďalšie ovplyvňuje pôdnu klímu, a tým aj základný charakter rastlinných a živočíšnych spoločenstiev.

Priemerná ročná teplota vzduchu za obdobie 1901-2000 je 8,6 °C, pričom v posledných rokoch badať mierne zvýšenie priemernej teploty, pri menšej zrážkovej činnosti a pri súčasnom nameraní väčšej sumy slnečného svitu za rok. Extrémne hodnoty teploty vzduchu kolíšu v rozmedzí + 37 až – 30 °C. V roku sa vyskytuje v priemere 10 tropických (nad 30 °C), 55 letných (nad 25 °C), 116 mrazových a 37 ľadových dní.

Čo sa týka vlhkosti vzduchu Košická kotlina s ročným priemerom relatívnej vlhkosti vzduchu 75 % patrí k oblastiam s najnižšou hodnotou tejto charakteristiky v regióne. V roku sa v priemere vyskytuje 58 jasných a 126 zamračených dní, priemerné trvanie slnečného svitu je 2035 hodín do roka. Priemerný ročný úhrn atmosférických zrážok za obdobie 1901-2000 je 625 mm. Priemerný počet dní so zrážkami rovnými a viac ako 0,1 mm je 129 do roka. Priemerný ročný počet dní so snežením je 31.

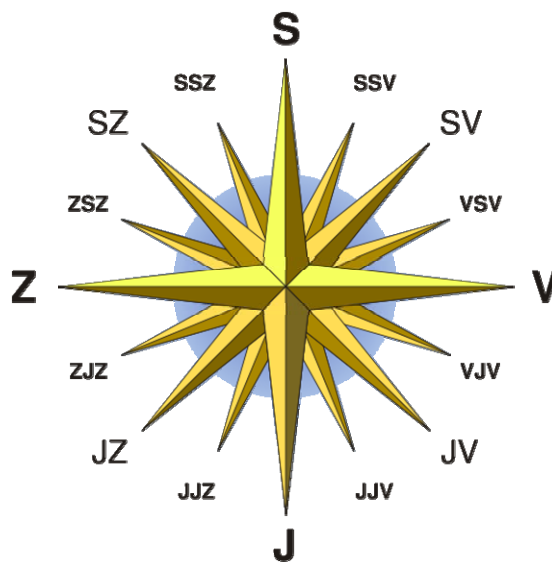
1.1.5.1 Vzduch, vietor

Obec Vyšný Medzev sa nachádza pár kilometrov na západ až západojuhozápad od krajského mesta Košice. Preto pri popise veternej situácie vychádzame z údajov platných práve pre toto mesto. Údaje poskytol Slovenský hydrometeorologický ústav.

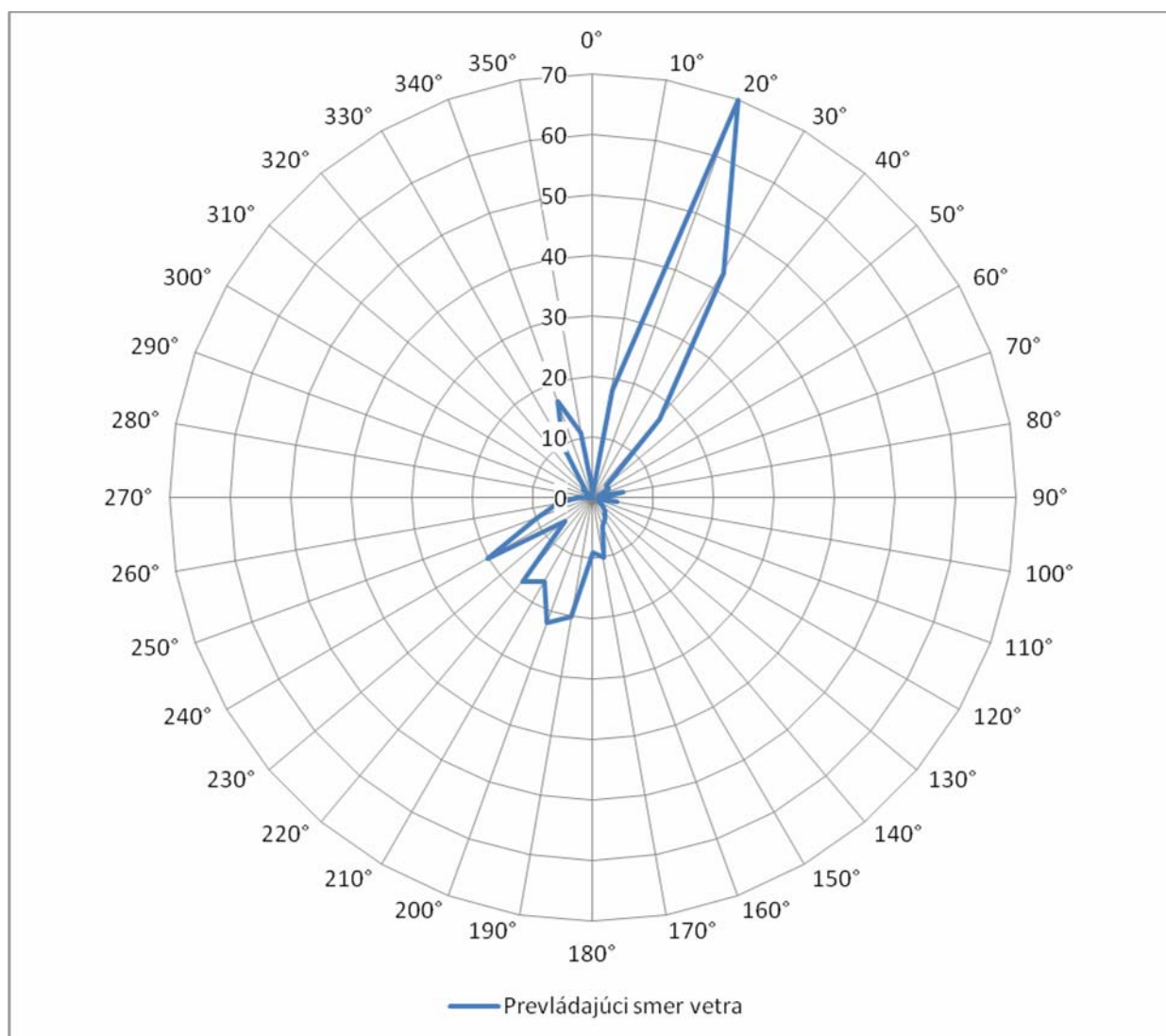
Za smer vetra považujeme ten *smer odkiaľ vietor fúka*. Vyjadrujeme ho v uhlových stupňoch, o ktoré sa odchyľuje smer vetra od severu. Niekedy vyjadrujeme smer vetra i svetovou stranou, z ktorej vietor fúka.

Veternú ružicu podrobnejšie rozoberá Graf 1, ktorý obsahuje smery vetra v stupňoch. Svetovú stranu sever reprezentuje 0°. Záporne orientovaným uhlom sa potom smer vetra odchyľuje po 10°. Teda, juh reprezentuje 180°, východ 90° a nakoniec západ 270°.

Najčastejšie v sledovanom období vietor fúka zo severoseverovýchodu (20°), a to až 70-krát za toto sledované obdobie (rok 2005). Druhou najväčšou hodnotou z hľadiska smeru vetra je 30°, kedy bolo 34-krát nameraný pohyb vzduchu týmto smerom.

Obr. 1 Veterná ružica

Graf 1 Veterná ružica z Klimatickej stanice Košice - letisko namerané vo výške 230 m n. m. v roku 2005

1.2 Prírodné podmienky a pôda

Rozdiely v geologickej stavbe, klíme a vo vegetácii sa veľmi citlivo odrážajú v zložení pôdy. Najčastejšie sa vyskytujúci typ pôdy na území obce Vyšný Medzev sú hnedé lesné pôdy, hnedozeme a ilimerizované pôdy. V menšej miere sa na tomto území vyskytujú aj nivné pôdy, pre ktoré je charakteristické, že sa nachádzajú pri vodných tokoch.

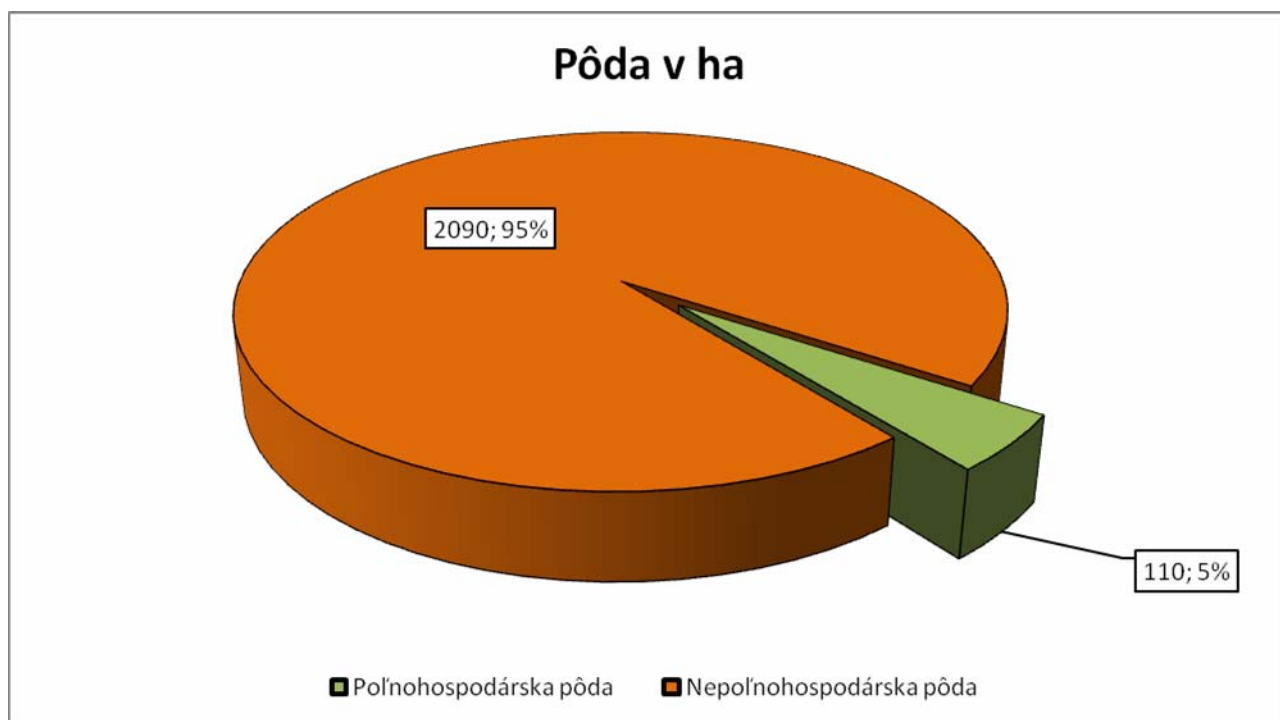
Hnedá lesná pôda patrí do skupiny terestrických pôd, čo znamená, že do pôdotvorných procesov nezasahovala hladina podzemnej vody. Hnedá lesná pôda sa vyskytuje prevažne v zalesnených častiach územia, je kyslá nenasýtená, prevažne štrkovitá, menej kamenitá, hlinitá až ílovohlinitá. Hnedé lesné pôdy majú humusový horizont vždy tenší ako spodný, alebo horizont hnednutia, ktorý postupne prechádza do materskej horniny. Humusový horizont je hnedastosivý až tmavosivý, hlboký 15 až 35 cm. Pod ním je žltastohnedý až hrdzavohnedý horizont. V hĺbkach od 35 do 120 cm plynule prechádza do substrátu, ktorý je obyčajne už skeletnatejší. Pôdna reakcia je mierne až silne kyslá, sorpčný komplex mierne nasýtený až úplne nenasýtený, obsah humusu je od 1,60 do 3,92 % a je horšej kvality. Základným pôdotvorným procesom je zvetrávanie materských hornín. Primárne minerály sa postupne rozkladajú, pričom sa uvoľňujú hydráty oxidu železitého (hematit), ktoré sfarbiajú pôdny profil do hneda a hrdzavohneda.

Hnedozem je trojfázová pôda, ktorá má vyvinutý aj iluviálny horizont, kam presakujúca voda premiestnila časť ílových častíc. Hnedozem reprezentuje pôdny typ s profilom ABC a na sprašiach a im podobných substrátoch. Má mocnejší humusový horizont (20 až 35 cm) sivohnedej až hnedosivej farby, drobnohrudkovitej štruktúry. Pod ním je hrdzavohnedý B horizont výrazne polyedrickej až prizmatickej (hranolovitej) štruktúry, ktorý v hĺbke (40-70 až 100 cm) prechádza do horizontu C. Základným pôdotvorným procesom hnedozemí je ilimerizácia, to znamená posun koloidov bez ich chemickým zmien z horizontu A do horizontu B, ktorý je obohatený o íl. Ilimerizácia u hnedozemí prebieha v špecifickej forme pri slabo kyslej až takmer neutrálnej reakcii. Materskou horninou hnedozemí sú prevažne spraše a iné sprašoidné uloženiny. Teploty hnedozemných území sa pohybujú medzi 8-9 °C. Zrážok je od 650-700 mm.

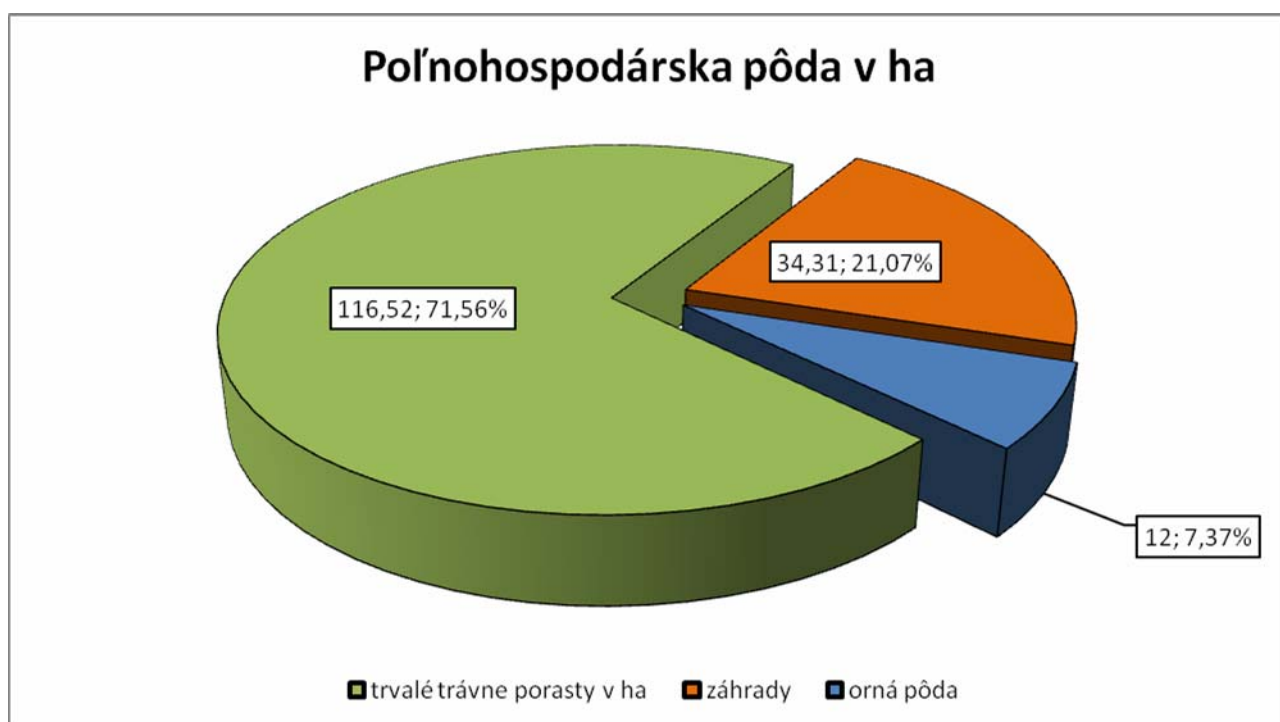
Illimerizovaná pôda sa vyskytuje najmä na sprašových hlinách a delúviách, na rovnejších plochách reliéfu tam kde je priemerná ročná teplota vzduchu 7-8 °C a zrážok okolo 700-750 mm. Tento typ pôdy je trojfázový. V porovnaní s hnedozemami, je to hlboká pôda s hrubým iluviálnym horizontom, kam voda presakujúca z horizontu A posunula chemicky nerozrušené ílové častice a zlúčeniny železa a hliníka. Zaílnatenie B horizontu robí illimerizovanú pôdu prevažne málo priepustnou. Z tohto dôvodu býva na vlhších miestach, najmä na plošinách a v zníženinách, illimerizovaná pôda oglejená. A horizont je hlboký (30 až 50cm) a prechádza do hrdzavohnedého iluviálneho horizontu, v hornej časti s polyedrickou, v dolnej s prizmatickou štruktúrou, ktorá siaha do hĺbky 100 až 150 cm. Ilimerizácia prebieha pod dubohrabinami až bučinami najmä v najvlhkejších častiach kotlín. Sú to pôdy ťažšie, ktoré obsahujú okolo 2 % humusu. Reakcia pôdy je najčastejšie kyslá a sorpčný komplex mierne nenasýtený až mierne nasýtený. Ak ich neodlesnili, porastajú ich dubohrabiny.

Illimerizovaná hnedozemná pôda patrí do skupiny terestrických pôd, čo znamená, že do pôdotvorných procesov nezasahovala hladina podzemnej vody. Kde viac prší a na plochých chrbtoch pahorkatín sa vyskytuje subtyp illimerizovanej hnedozeme, na ílovitejších substrátoch a v zníženinách, odkiaľ voda zle odteká, aj oglejená

Nivná pôda sa vyvíja väčšinou po obidvoch stranách vodného toku. Pri ich vývoji sa uplatňuje akumulácia humusu rušená súčasnými alebo dávnejšími záplavami. Nivné pôdy majú veľmi nevyrovnané vlastnosti, čo je podmienené nielen chemickou a zrnitosťou rôznorodosťou sedimentovaného materiálu – pôdotvorných substrátov, ale aj reliéfom podmieňujúcim hydrologický režim podzemných a povodňových vôd. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody, a to v súlade s hydrologickým režimom rieky. Pri nerušených podmienkach vývoja sa nivné pôdy začínajú premieňať na neterestrické pôdy.

Graf 2 Grafické znázornenie štruktúry pôdy

Graf 3 Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

1.2.1 Lesy

V obci Vyšný Medzev sa nachádzajú v prevažnej miere lesy vo vlastníctve obce Vyšný Medzev s celkovou rozlohou 2 426 hektárov. Podľa druhového zloženia lesov, na území obce prevládajú bukové lesy a dubové lesy. Vyskytujú sa aj jedľové lesy, bukové lesy s prímесou jedle, zmiešaný jedľový les s prímесou hraba, jedľový les s prímесou smreka.

Prirodzené lesné porasty sú tvorené pôvodnými drevinami – hrab obyčajný, buk lesný, dub letný, jaseň mannový, breza bradavičnatá, topol' čierny, smrek obyčajný, jedľa biela, smrekovec opadavý, borovica lesná. Vo východnej časti katastrálneho územia sú dominantné solitéry dubov, bukov a lípy. Niektoré časti obcí, zväčša pahorkatiny sú odlesnené.

1.2.2 Fauna a flóra

Prirodzené porasty sú tvorené pôvodnými drevinami. Patrí sem dub letný, buk lesný, smrek obyčajný, jedľa biela, smrekovec opadavý, borovica lesná, topol' čierny, jaseň mannový, breza bradavičnatá. V lesoch bežne rastie konvalinka voňavá, jahoda lesná, paprad' samčia, chmeľ, veternica hájna, brusnica čučoriedková je vyhľadávaná pre chutné plody borovice. Zbierajú sa taktiež plody ostružiny maliny a ostružiny krovitej – černice, ako aj zemedym lekársky – cencelia. V okolí vŕd rastú jelša lepkavá, vŕba rakyta, vŕba krehká. Z bylín sú to: záružlie močiarné, nezábudka a pálka širokolistá. Na medziach polí rastie hloh, trnka obyčajná, divo rastúca ruža šípová a žltá kvitnúci divozel veľkokvetý. Na lúčach a pasienkoch sa vyskytuje iskerník prudký, kostrava lúčna, psiarka lúčna, reznáčka laločnatá, skorocel kopijovitý, dúška, praslička roľná. Na pažitiach rastie nátržník husí. V minulosti sa pestoval ľan siaty a konopa siata. Pred kostolom sv. Juraja rastie lipa veľkolistá a lipa malolistá.

Z plazov sú zastúpené užovka obojková, vretenica severná, slepúch lámavý. Obojživelníky sú zastúpené salamandra škvrnitá, ropucha bradavičnatá a skokan zelený. Z vtákov treba spomenúť: dudok chocholatý, kuvik obyčajný, bocian biely i v lese hniezdaci bocian čierny, výr skalný, sojka škriekavá a myšiak lesný. Z chránených druhov hmyzu sú to: roháč veľký, mravec hôrny, vidlochvost feniklový, vidlochvost ovocný, lišaj smrťhlav. Z cicavcov sú to jelen lesný, srna hôrna, sviňa divá, liška obyčajná, jež. V minulosti sa tu vyskytol i rys ostrovid.

1.2.3 Geológia a nerastné bohatstvo

Územie obce Vyšný Medzev patrí k alpsko-himalájskej sústave, k podsústave Karpaty, k provincii Západné Karpaty a k subprovincii Vnútorne Západné Karpaty. Slovenské Rudohorie je po geologickej stránke najstarším jadrom Západných Karpát. Je zložené prevažne z kryštálických bridlíc. Patrí k dvom tektonickým jednotkám – granitnej a gemeridnej.

Územie kam patrí obec Vyšný Medzev je charakteristické výskytom rúd, vápencov, porfyroidov, fylitov a granitov, pochádzajúcich z obdobia prvohôr, druhohôr i treťohôr geologického vývoja, ktoré nachádzali už v minulosti svoje uplatnenie v ťažbe i spracovaní týchto surovín. Juhovýchodné svahy Slovenského Rudohoria v doline rieky Bodva, kde sa nachádza Vyšný Medzev je povrch chotára tvorený fylitmi a vápencami.

1.2.4 Odpadové hospodárstvo

Obec Vyšný Medzev separuje zložky odpadu, predovšetkým sklo, papier, plasty a tetrapaky. Zvoz odpadov je zabezpečovaný dodávateľsky miestnymi súkromnými spoločnosťami. Obec organizuje prevažne jedenkrát za polrok zber elektro-odpadu, akumulátorov a pneumatík.

1.2.4.1 Voda

Územie obce Vyšný Medzev patrí pod správu Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. v Košiciach. V obci Vyšný Medzev sa nachádzajú vodné toky Potok Borzov, Hummel, Zlatná, ktoré patria pod správu tohto podniku a ich celková vodná plocha v je 2 ha.

Podzemné vody

Všetku vodu, ktorá sa vyskytuje pod zemským povrchom v tekutom, pevnom alebo plynnom stave označujeme pojmom podpovrchová. Výskyt a obeh podzemnej vody, ako aj jej chemické zloženie závisia predovšetkým od prostredia, v ktorom sa nachádza, to znamená od jednotlivých hornín a nespevnených uloženín.

Slovenské Rudohorie predstavuje typ stredohorskej krajiny, vyznačujúce sa veľkým nedostatkom podzemných vôd. Slovenské Rudohorie predstavuje typ stredohorskej krajiny s puklinovými vodami. Dopĺňovanie zásob podzemných vôd sa deje výlučne z atmosférických zrážok. Odvodňovanie podzemných vôd sa uskutočňuje hlavne prameňmi puklinovými a druhotne pórovými, aj prítokom do povrchových tokov, ale i umele budovanými banskými dielami. Práve na mieste starých banských štôlní sú časté vývery väčšieho množstva podzemných vôd. V stredohorskej krajine slovenského Rudohoria sa rozlišujú dva hydrografické stupne podzemných vôd:

- **podzemné vody vrchovín a hornatín** – územie vrchovín a hornatín klimaticky spadá do pásma so stálou zimou, ktorá významne vplýva na režim výdatnosti prameňov. Jarné maximum nastáva obyčajne v apríli až v máji, v niektorých prípadoch sa posúva na začiatok letných mesiacov. Minimálne stavy sa vyskytujú v zimných mesiacoch – vplyvom trvajúcej zimy sa dopĺňovanie zásob prejavuje významným zmenšením výdatnosti prameňov, respektíve pramene s plytkým obehom aj vyschýnajú;
- **podzemné vody pahorkatín do 500 m n. m.** – pahorkatiny klimaticky patria do pásma, ktoré sa vyznačujú nestálosťou zím, častým rozmŕzaním povrchu, čo umožňuje neprerušené dopĺňanie zásob podzemných vôd v priebehu celého roka. Režim podzemných vôd vyjadrený časovým minimom – október až november, a maximum od konca marca do polovice apríla. Letné a jesenné zrážky sa prejavujú zvýšeným množstvom vôd.

1.2.5 Chránené oblasti

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

1.2.5.1 NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Základom pre vytvorenie sústavy NATURA 2000 sú dve právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Smernice kladú dôraz na to, aby výber území NATURA 2000 bol vykonávaný na základe vedeckých podkladov (komplexných údajov o rozšírení a stave populácií jednotlivých rastlinných a živočíšnych druhov, údajov o rozlohe a zachovalosti biotopov). Výsledná sústava by mala zahŕňať najhodnotnejšie územia bez ohľadu na vlastnícke vzťahy či súčasné hospodárske využívanie.

NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Na katastrálnom území Obce Vyšný Medzev sa nachádza chránené vtáčie územie Volovské Vrchy. V susedných obciach Jasov a Medzev je vyhlásené i chránené vtáčie územie Slovenský kras. Na území obce Jasov sa nachádza i územie európskeho významu Jasovské dubiny.

Volovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov bocian čierny, včelár lesný, sova dlhochvostá, žlna sivá, d'ateľ čierny, muchárik červenohrdlý a muchárik bieločrý. Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov výr skalný, orol skalný, tetrov hoľniak, tetrov hlucháň, jariabok hôrny, prepelica poľná, rybárik riečny, d'ateľ bieločrý, d'ateľ prostredný, krutihlav hnedý, penica jarabá, hrdlička poľná, muchár sivý, orol krikľavý, kuvik kapcavý, kuvik vrabčí, d'ateľ trojprstý a strakoš červenochrbtý.

1.2.5.2 Chránené územia prírody Slovenskej republiky

Základným legislatívnym dokumentom ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky, účinným od 1. januára 2003, je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2003 z 25. júna 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie,

obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Jedným zo spôsobov dosiahnutia tohto cieľa je územná ochrana. Ňou sa podľa zákona rozumie ochrana prírody a krajiny na území Slovenskej republiky alebo jeho časti. Pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Na území, kde sa prekrývajú viaceré chránené územia s rôznymi stupňami ochrany, vždy platí najvyšší z nich.

Prvý stupeň ochrany platí všeobecne na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až 31, čiže na území mimo osobitne vyhlásených chránených území.

Za chránené územia možno vyhlásiť lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu.

Kategórie chránených území:

- **Veľkoplošné chránené územia (VCHÚ):**

- **Chránená krajinná oblasť (CHKO)** – rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia. Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany, ak nie je ustanovené inak.
- **Národný park (NP)** – rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou, alebo v prirodzenej krajinej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. Na území NP platí 3. stupeň ochrany, ak nie je ustanovené inak.

- **maloplošné chránené územia (MCHÚ):**

- **Chránený areál (CHA)** – lokalita, spravidla s výmerou do 1 000 ha, na ktorej sú biotopy európskeho alebo národného významu alebo ktorá je biotopom druhu európskeho alebo národného významu a kde priaznivý stav týchto biotopov závisí na obhospodarovaní človekom. Na území CHA platí 3., 4. alebo 5. stupeň ochrany.
- **Prírodná rezervácia (PR) a národná prírodná rezervácia (NPR)** – lokalita, spravidla s výmerou do 1 000 ha, ktorá predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené biotopy európskeho alebo národného významu alebo biotopy druhov európskeho alebo národného významu. Na území PR a NPR platí 4. alebo 5. stupeň ochrany.
- **Prírodná pamiatka (PP) a národná prírodná pamiatka (NPP)** – bodový, líniový alebo iný maloplošný ekosystém, jeho zložky alebo prvky, spravidla s výmerou do 50 ha, ktoré majú vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajínotvorný význam. Na území PP a NPP platí 4. alebo 5. stupeň ochrany.
- **Chránený krajinný prvok (CHKP)** – významný krajinný prvok, ktorý plní funkciu biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku najmä miestneho alebo regionálneho významu. Na území CHPK platí 2., 3., 4. alebo 5. stupeň ochrany.

Chránené územie môže byť na základe stavu biotopov rozčlenené najviac na štyri zóny, ak je to potrebné na zabezpečenie jeho starostlivosti. **Význam rozdelenia chráneného územia na zóny spočíva v diferenciacii ochrany a jej prispôbení povahe prírodných hodnôt chráneného územia.** Zóny sa vymedzujú a odstupňujú tak, že piaty stupeň ochrany je určený v zóne A, štvrtý v zóne B, tretí v zóne C a druhý v zóne D.

Maloplošné chránené územia, ktoré sa stanú súčasťou vyhlásených zón CHKO alebo NP, sa vždy zrušia. Tým sa zjednodušuje a zjednocuje systém ochrany jednotlivých CHKO a NP.

Zvláštna pozornosť sa v Slovenskej republike a jej environmentálnom práve venuje ochrane jaskýň a prírodných vodopádov, ktoré sú podľa zákona o ochrane prírody a krajiny prírodnými pamiatkami.

- **Jaskyňa** – podľa zákona o ochrane prírody a krajiny človeku prístupný a prírodnými procesmi vytvorený dutý podzemný priestor v zemskej kôre, ktorého dĺžka alebo hĺbka presahuje 2 m a rozmery povrchového otvoru sú menšie ako jeho dĺžka alebo hĺbka.
- **Prírodný vodopád** – podľa zákona prírodný skalný útvar, cez ktorý vodný tok pôsobením prírodných síl bez zásahu človeka padá z výšky nad 3 m alebo preteká súvislým alebo kaskádovitým skalným zrázom strmým viac ako 75° a voda v koryte pretrváva celý rok.
- **Jedinečnú jaskyňu alebo prírodný vodopád, ktoré predstavujú súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu,** môže Ministerstvo životného prostredia SR ustanoviť **za národnú prírodnú pamiatku (NPP)**. Pre jaskyne a prírodné vodopády a ich ochranné pásma platia **osobitné ochranné podmienky.**

V katastrálnom území obce Vyšný Medzev sa nachádza chránené územie prírody Slovenskej republiky kategórie prírodná rezervácia Kloptaň. Predstavuje vrcholové lesné spoločenstvá na juhovýchodných a severovýchodných svahoch Kloptaňa v Slovenskom Rudohorí - Volovských vrchoch s výskytom vzácnych a chránených druhov rastlín, pozoruhodný je kosatec sibírsky. Táto prírodná rezervácia sa rozprestiera na 270 700 m² a bola vyhlásená v roku 1993 Vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23. marca 1993.

1.2.5.3 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Metodický pokyn MŽP SR 101/93-II., Zákon č. 287/1994 Z. z. definuje územný systém ekologickej stability nasledovne:

- ✓ ÚSES predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvárať predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj.
- ✓ Cieľom vymedzovania ÚSES ako celoplošného systému stability v krajine je:
 1. zachovanie a podpora rozvoja prirodzeného geofondu krajiny (biodiverzity);
 2. zachovanie a doplnenie stabilizujúcich prvkov v krajine a zabezpečenie ich priaznivého pôsobenia na okolité, ekologicky menej stabilné časti krajiny;
 3. podpora možnosti polyfunkčného využívania krajiny;
 4. zachovanie významných krajinných fenoménov.
- ✓ Medzi kľúčové prvky „kostry stability“ zaraďujeme :
 1. **biocentrum** – je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev;
 2. **biokoridor** – predstavuje priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky;

3. **interakčný prvok** – tvorí určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov najmä močiar, porast, jazero prepojené na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Katastrom Obce Vyšný Medzev prechádza biocentrum nadregionálneho významu, biokoridor regionálneho významu a biokoridor nadregionálneho významu. Biocentrum nadregionálneho významu sa rozprestiera na severnej, zalesnenej časti obce. Biokoridory sa rozprestierajú na severovýchodnom zalesnenom konci obce.

1.2.5.4 Nitrátová smernica

Nitrátová smernica (Smernica 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva, tiež aj Nitrátová direktíva) je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív, a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka) a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR zo dňa 26.6.2003. Podľa tohto nariadenia bolo 1546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia.

V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdných, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia:

- **kategória A** - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia;
- **kategória B** - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia;
- **kategória C** - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia.

V Obci Vyšný Medzev sa nenachádza žiadne územie, ktoré by bolo chránené nitrátovou direktívou.

1.2.6 Hluk

Hlukové zaťaženie prostredia je dnes fenoménom, ktorý je sprievodným javom mnohých aktivít človeka. Hluk je veľmi vážnym a stále podceňovaným rizikom pre zdravie veľkého počtu ľudí. Z regionálneho hľadiska je najvýznamnejším zdrojom hluku doprava. V životnom prostredí príčinou nárastu hladín hluku je neustály nárast intenzity dopravy, zlý technický stav motorových vozidiel a nekvalitný povrch komunikácií.

Obcou neprechádza žiadna cesta II. triedy. V obci sa nachádza miestna komunikácia, ktorá obec spája s cestou II. triedy č. 548. Teda možno konštatovať, že obec netrpí nadmerným hlukom spôsobeným dopravou.

1.3 Ľudské zdroje

1.3.1 Obyvateľstvo

1.3.1.1 Demografia

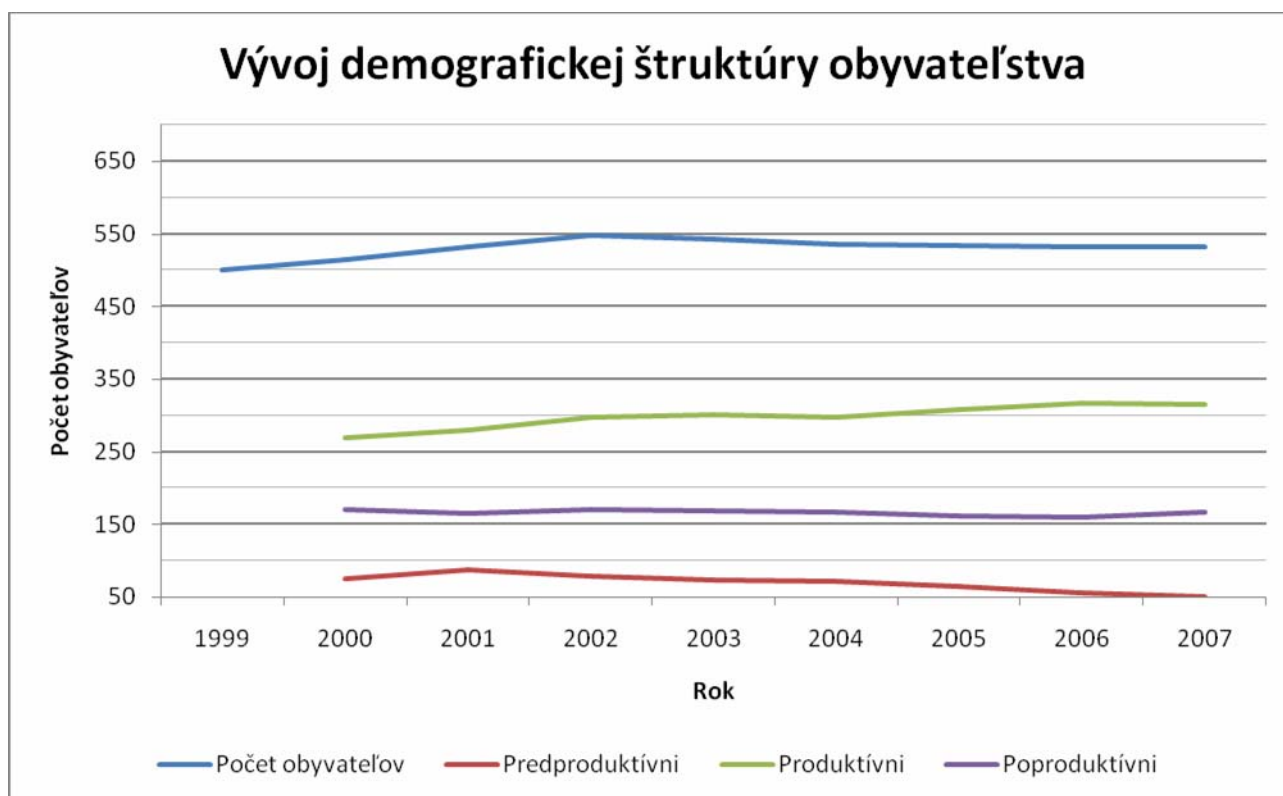
Tab. 4 obsahuje základné demografické údaje o obci Vyšný Medzev za posledných 9 rokov. Graf 4, Graf 5 a Graf 6 sprehľadňujú a graficky znázorňujú jednotlivé podrobnosti demografických údajov.

Vo všeobecnosti možno tvrdiť, že v sledovanom období nastáva stagnácia až mierny nárast celkového počtu obyvateľstva. Tento relatívne mierny nárast počtu obyvateľstva spôsobuje nárast produktívnej zložky obyvateľstva, ktorý je silnejší, ako pokles ostatných zložiek obyvateľstva. V sledovanom období možno usúdiť, že nastáva stagnácia poproduktívnej zložky, zatiaľ čo predproduktívna zložka klesá.

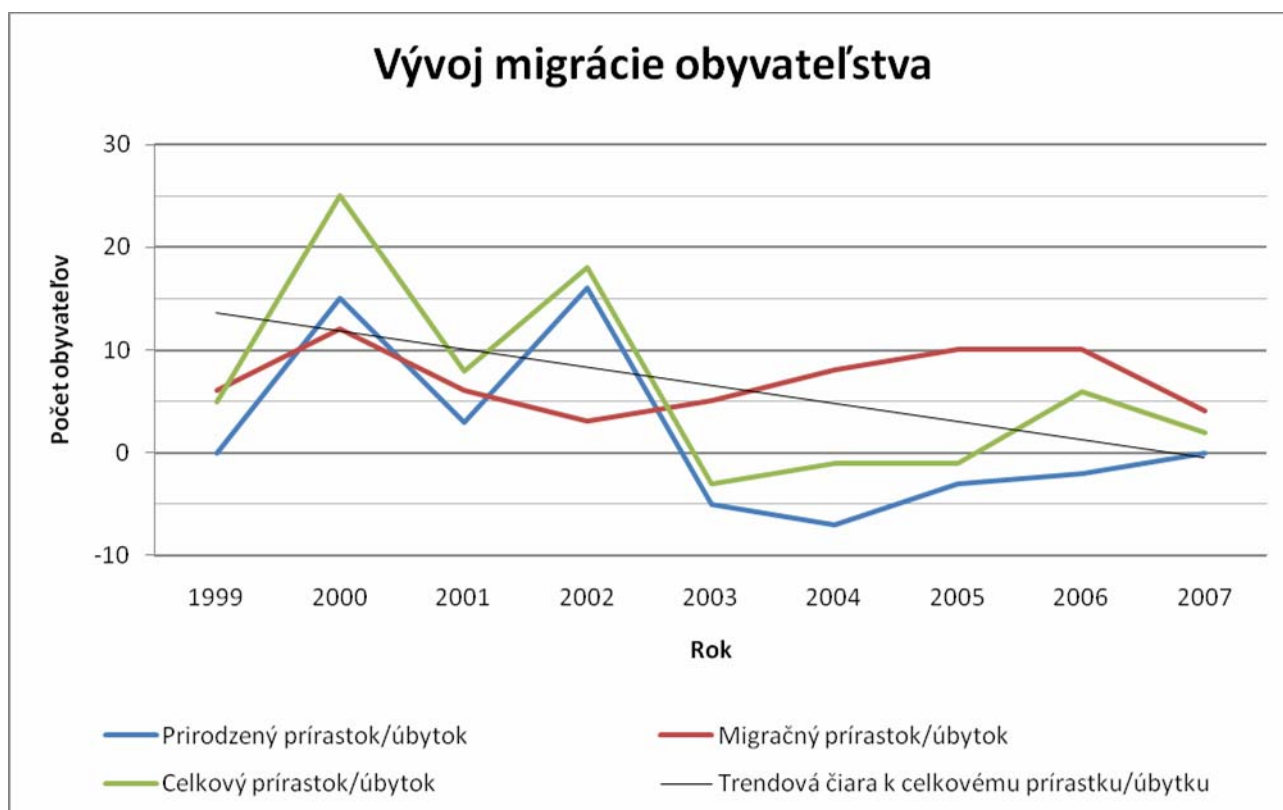
Graf 5 obsahuje i lineárnu regresnú priamku ku grafu celkového prírastku/úbytku. Aj napriek tomu, že priamka je klesajúca, skoro celá priamka sa nachádza nad nulovou hodnotou. Znamená to, že v sledovanom období dochádza k nárastu obyvateľstva, no tento nárast sa každoročne znižuje. Dokonca, v roku 2007 úhrnne nenastáva žiadny pohyb obyvateľstva, pretože jeho hodnota je rovná nule.

Ukazovateľ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet obyvateľov k 31.12.	500	515	532	548	543	536	533	531	531
Celkový prírastok/úbytok	0	15	3	16	-5	-7	-3	-2	0
Prírodný prírastok/úbytok	-5	-10	-5	-2	-2	-6	-2	-8	-2
Živonarodení	1	2	1	1	3	2	8	2	2
Zomrelí	6	12	6	3	5	8	10	10	4
Migračný prírastok/úbytok	5	25	8	18	-3	-1	-1	6	2
Predproduktívni (0-14 rokov)	66	75	88	79	73	71	65	55	50
Produktívni (15-60m/54ž)	261	269	280	298	301	298	307	316	314
Poproduktívni (61m/55ž+)	173	171	164	171	169	167	161	160	167
Index starnutia	175,76	218,00	186,36	216,46	231,51	235,21	247,69	290,91	334,00
Index vitality	38,15	43,86	53,66	46,20	43,19	42,51	40,37	34,38	29,94

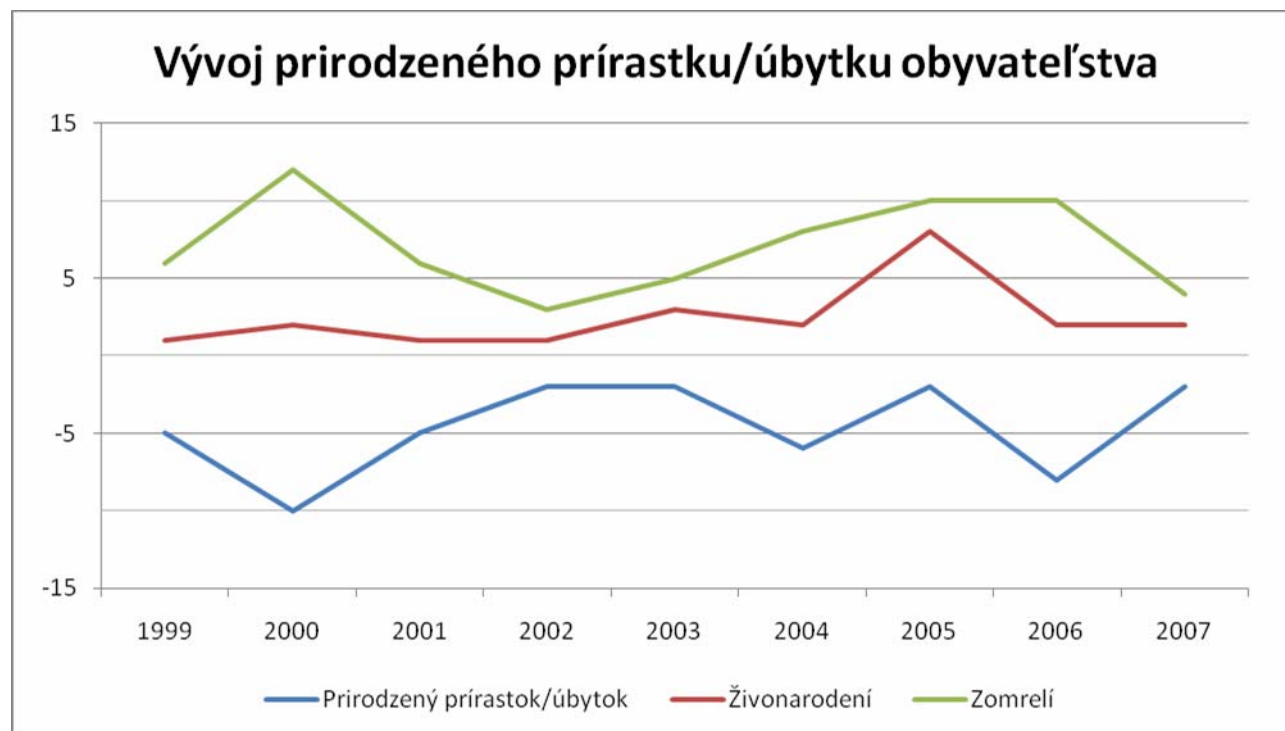
Tab. 4 Demografická štruktúra obce za posledných 9 rokov

Graf 4 Grafické znázornenie vývoja demografickej štruktúry obce

Graf 5 Grafické znázornenie migrácie obyvateľstva

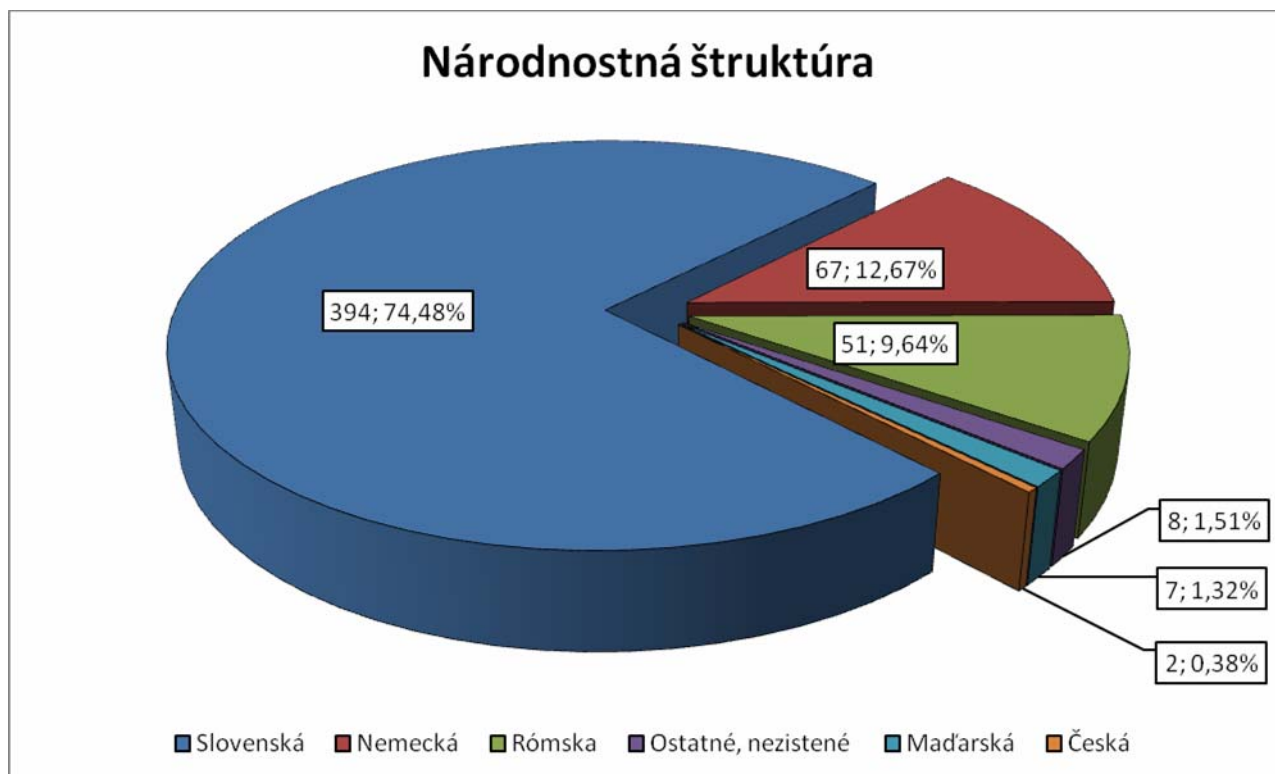

Graf 6 Grafické znázornenie prirodzeného prírastku/úbytku obyvateľstva

1.3.1.2 Národnostná štruktúra a náboženská štruktúra

Národnosť	Počet obyvateľov	Percentuálny počet	Spolky, aktivity
Slovenská	394	74,48	
Česká	2	0,38	
Rómska	51	9,64	
Maďarská	7	1,32	
Poľská	-	-	
Ukrajinská	-	-	
Ruská	-	-	
Nemecká	67	12,67	
Rusínska	-	-	
Chorvátska	-	-	
Srbská	-	-	
Židovská	-	-	
Ostatné, nezistené	8	1,51	
Celkom	529	100,00	

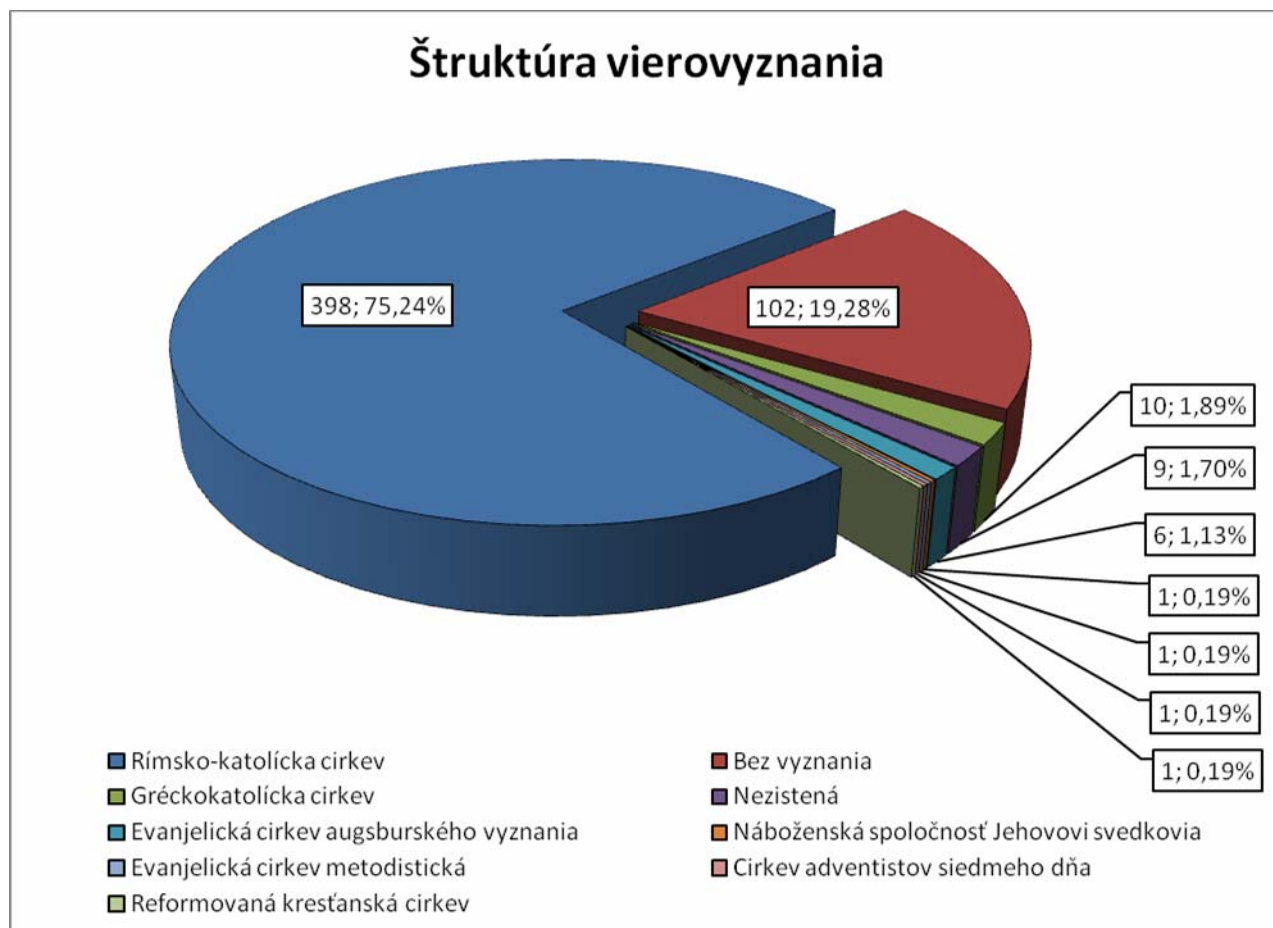
Tab. 5 Národnostná štruktúra

Graf 7 Grafické znázornenie národnostnej štruktúry

Náboženské vyznanie	Počet obyvateľov	Percentuálny počet
Rímsko-katolícka cirkev	398	75,24
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	6	1,13
Gréckokatolícka cirkev	10	1,89
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,19
Kresťanské zbory	-	-
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,19
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0,19
Právoslávna cirkev	-	-
Apoštolská cirkev	-	-
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,19
Starokatolícka cirkev	-	-
Cirkev československá husitská	-	-
Bratská jednota baptistov	-	-
Židovské náboženské obce	-	-
Cirkev bratská	-	-
Ostatné	-	-
Bez vyznania	102	19,28
Nezistená	9	1,70
Celkom	529	100,00

Tab. 6 Náboženská štruktúra

Graf 8 Grafické znázornenie štruktúry vierovyznania

1.3.1.3 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostnú štruktúru obce Vyšný Medzev k 31. 12. 2001 (cenzus) zachytávajú Tab. 7, Tab. 8, Tab. 9 a Tab. 10. V obci je spolu 75,8 % obyvateľstva, ktorí majú základné alebo stredné vzdelanie. Približne polovica obyvateľstva má stredné vzdelanie. Vysokoškolské vzdelanie má menej ako 3 %. V strednom vzdelaní má približne polovica absolvované učňovské bez maturity. Približne 30 % obyvateľov so stredným vzdelaním má úplné stredné vzdelanie s maturitou.

Vysokoškolské vzdelanie má absolvované 12 obyvateľov. Pri vysokoškolskom vzdelaní prevláda kategória magisterského, inžinierskeho, doktorského vzdelania (2. stupeň vysokoškolského vzdelania) s percentuálnym zastúpením vyše 83 %. Z hľadiska zamerania vysokoškolského vzdelania má veľké zastúpenie univerzitné (50 %) a technické (25 %).

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	Percentuálny počet
Základné vzdelanie	49	107	156	29,49
Stredné vzdelanie	145	100	245	46,31
Vysokoškolské vzdelanie	7	5	12	2,27
Ostatní bez udania školského vzdelania	5	2	7	1,32
Ostatní bez školského vzdelania	9	9	18	3,40
Deti do 16 rokov	46	45	91	17,20
Spolu obyvatelia	261	268	529	100,00

Tab. 7 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Stredné vzdelanie	Počet obyvateľov	Percentuálny počet
Učňovské stredné vzdelanie (bez maturity)	111	45,31
Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)	18	7,35
Úplné učňovské stredné vzdelanie (s maturitou)	24	9,80
Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)	78	31,84
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	12	4,90
Vyššie stredné vzdelanie	2	0,82
Spolu stredné vzdelanie	245	100,00

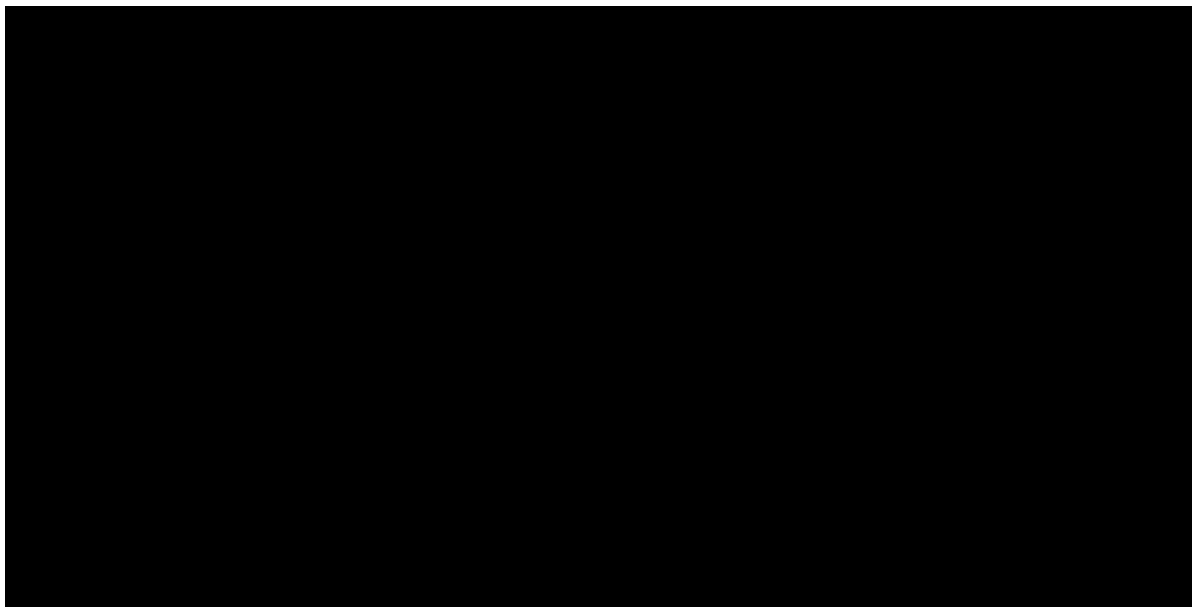
Tab. 8 Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého stredoškolského vzdelania

Vysokoškolské vzdelanie	Počet obyvateľov	Percentuálny počet
Bakalárske vzdelanie	1	8,33
Magisterské, inžinierske, doktorské vzdelanie	10	83,33
Doktorandské vzdelanie	1	8,33
Spolu vysokoškolské vzdelanie	12	100,00

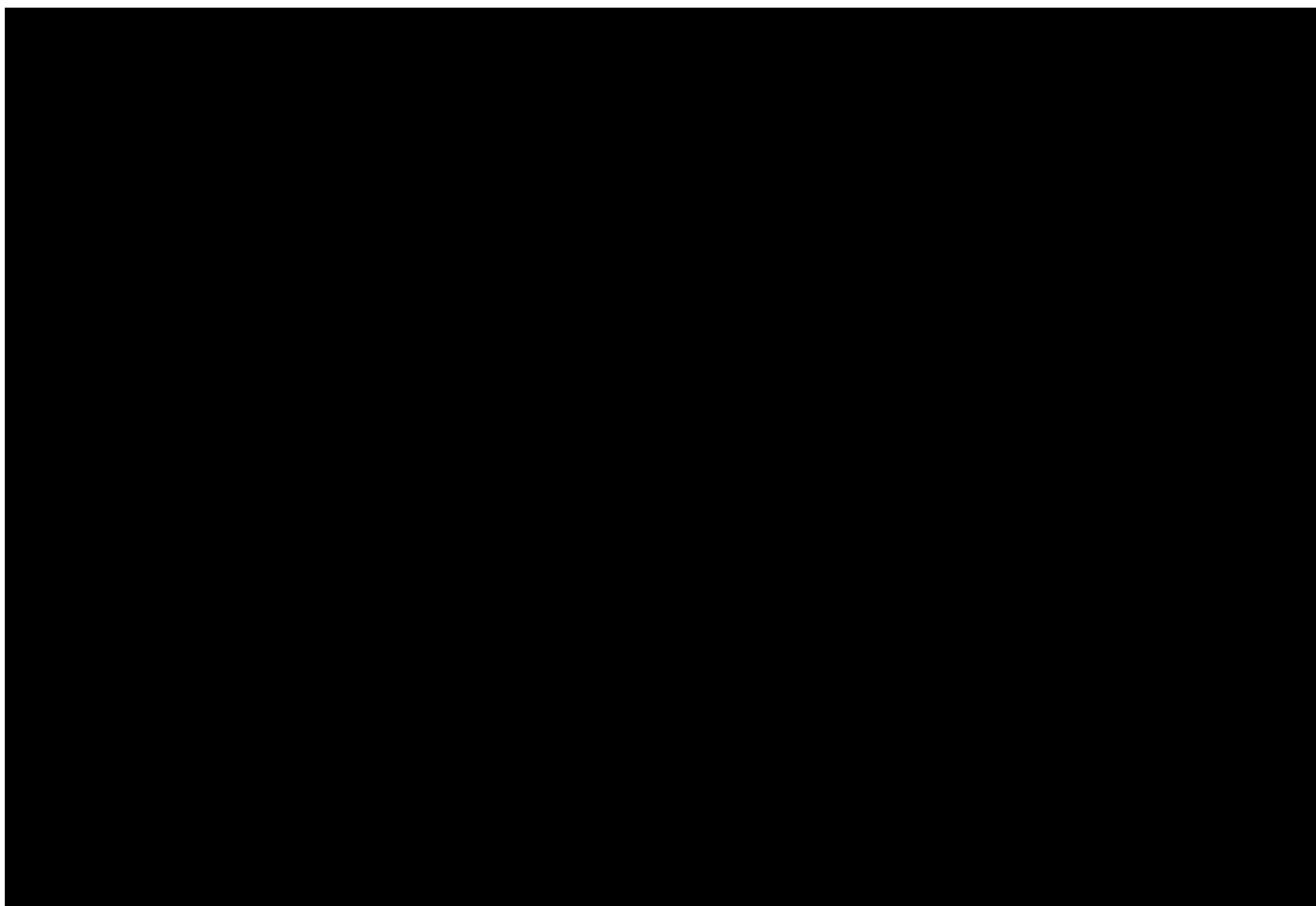
Tab. 9 Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého vysokoškolského vzdelania

Vysokoškolské vzdelanie podľa zamerania	Počet obyvateľov	Percentuálny počet
Univerzitné	6	50,00
Technické	3	25,00
Ekonomické	1	8,33
Poľnohospodárske	2	16,67
Ostatné	-	-
Spolu vysokoškolské vzdelanie	12	100,00

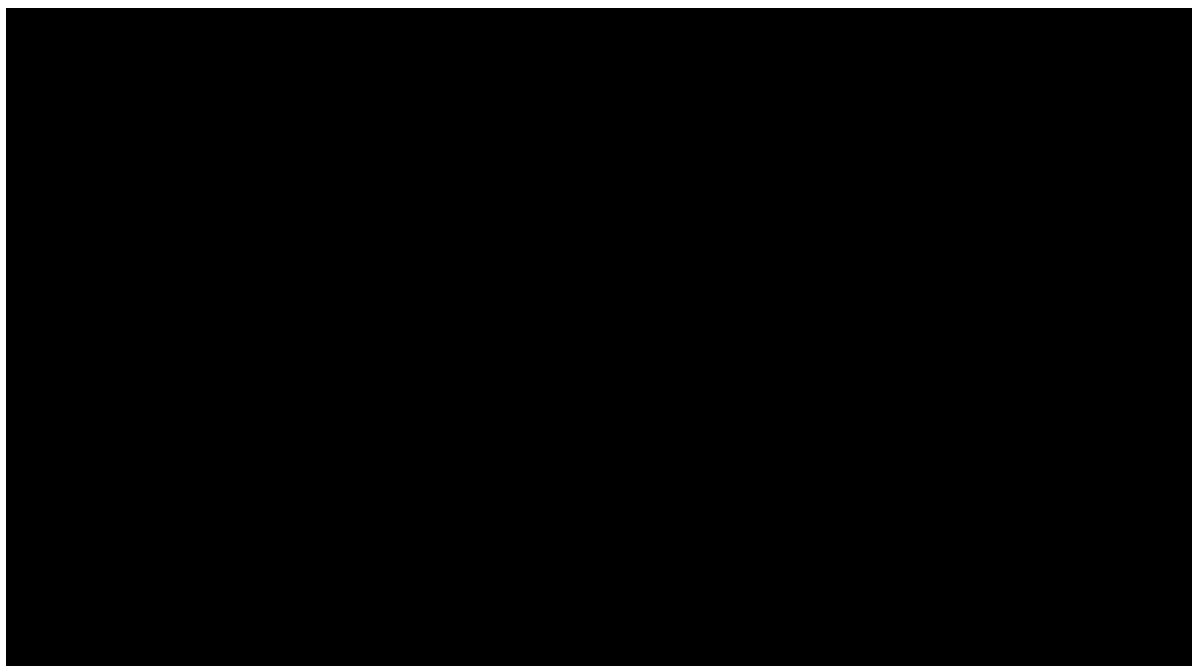
Tab. 10 Štruktúra obyvateľov podľa zamerania vysokoškolského vzdelania

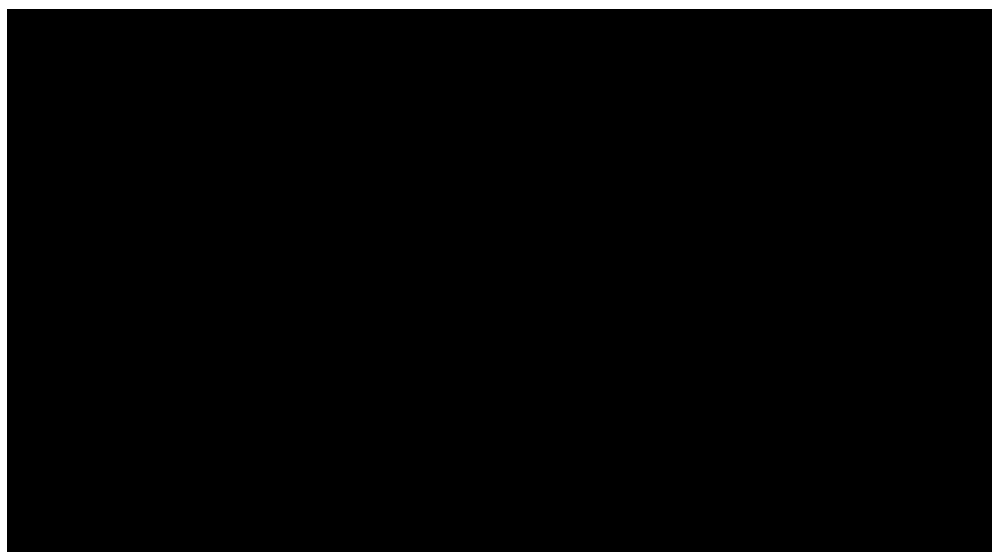
Graf 10 Grafické znázornenie vzdelanostnej štruktúry

Graf 9 Grafické znázornenie štruktúry zamerania stredného vzdelania

Graf 12 Grafické znázornenie štruktúry vysokoškolského vzdelania

Graf 11 Grafické znázornenie štruktúry vysokoškolského zamerania

1.3.2 Vzdelávanie a štruktúra školských zariadení

V obci Vyšný Medzev sa nenachádza ani jedna materská, základná a ani stredná škola. Tieto služby obyvateľom poskytujú okolité obce, prevažne susediaca obec Medzev a Jasov.

1.3.3 Ekonomické zdroje

1.3.3.1 Ekonomická základňa

Veľmi dôležitým ukazovateľom pri analýze trhu práce je miera ekonomickej aktivity obyvateľstva, ktorá odráža veľkosť a kvalitu pracovného kapitálu. Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva je pomer súčtu zamestnaných a nezamestnaných k počtu obyvateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo teda zahŕňa všetky osoby, či už zamestnané alebo nezamestnané, ale nezahŕňa tie nezamestnané osoby, ktoré si prácu nehľadajú.

Medzi ekonomicky aktívne obyvateľstvo patrí obyvateľstvo, ktoré vykonáva akúkoľvek platenú prácu, alebo túto prácu momentálne nevykonáva v dôsledku dočasnej práceneschopnosti, čerpania dovolenky, či pre iné okolnosti, akými sú štrajky. Do kategórie ekonomicky aktívneho obyvateľstva patria i nezamestnaní. Nezamestnané obyvateľstvo je charakterizované ako obyvateľstvo, ktoré nevykonáva žiadnu platenú prácu, no aktívne si ju hľadá. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že sa musia pravidelne, každé dva týždne hlásiť na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Dobrovoľne nezamestnané obyvateľstvo, t. j. nevykonávajú žiadnu platenú prácu a ani nemajú žiaden záujem si ju nájsť, nepatrí medzi nezamestnané obyvateľstvo (z hľadiska štatistického vykazovania i z hľadiska ekonomických vied).

Mieru ekonomickej aktivity obyvateľstva v obci Vyšný Medzev podrobne zachytáva Tab. 11 Trh práce a zamestnanosť.

1.3.3.2 Trh práce a zamestnanosť

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa spoločenskej skupiny a podľa veku a pohlavia.

Vek	Zamestnanecká práca za mzdu, plat, inú odmenu				Č PrD*	Podnikatelia		VvRP*	OaN*	Ekon. aktívni	
	ŠP*	SP*	P, D, Iorg.*	Iný Z*		Bez Z*	So Z			Spolu	Rob*
15-19											
Muži	0	0	0	1	0	0	0	0	3	4	0
Ženy	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0
Spolu	0	0	0	1	0	0	0	0	8	9	0
20-29											
Muži	9	11	0	2	0	0	0	0	18	40	24
Ženy	7	3	0	0	0	0	0	0	11	21	3
Spolu	16	14	0	2	0	0	0	0	29	61	27
30-39											
Muži	14	7	1	1	0	1	1	0	7	32	22
Ženy	11	7	0	1	0	0	1	0	4	24	12
Spolu	25	14	1	2	0	1	2	0	11	56	34

Vek	Zamestnanecká práca za mzdu, plat, inú odmenu				Č PrD*	Podnikatelia		VvRP*	OaN*	Ekon. aktívni	
	ŠP*	SP*	P, D, Iorg.*	Iný Z*		Bez Z*	So Z			Spolu	Rob*
40-49											
Muži	13	16	1	1	0	4	1	0	2	38	23
Ženy	12	5	0	2	0	0	0	0	3	22	11
Spolu	25	21	1	3	0	4	1	0	5	60	34
50-54											
Muži	5	6	1	0	0	0	0	0	3	15	10
Ženy	7	2	1	1	0	0	0	0	2	13	9
Spolu	12	8	2	1	0	0	0	0	5	28	19
55-59											
Muži	5	1	0	0	0	0	0	0	1	7	5
Ženy	4	1	0	0	0	0	0	0	0	5	3
Spolu	9	2	0	0	0	0	0	0	1	12	8
60-64											
Muži	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3	3
Ženy	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	1
Spolu	2	0	0	0	0	0	0	0	5	7	4
65+											
Muži	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Ženy	5	0	0	0	0	0	0	0	2	7	7
Spolu	8	0	0	0	0	0	0	0	2	10	8
Nezist.											
Muži	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Ženy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Úhrn											
Muži	51	41	3	5	0	5	2	0	36	143	89
Ženy	46	18	1	4	0	0	1	0	31	101	46
Spolu	97	59	4	9	0	5	3	0	67	244	135
V %	39,8	24,2	1,6	3,7	0	2	1,2	0	27,5	100	55,3
Produk											
Muži	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84,0	-
Ženy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76,6	-
Spolu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81,0	-
Poprod											
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,3	-

Tab. 11 Trh práce a zamestnanosť

*Vysvetlivky:

ŠP – štátny podnik;

SP – súkromný podnik;

P, D, Iorg – poľnohospodárstvo, družstvo alebo iná družstevná organizácia;

Iný Z – iný zamestnávateľ;

Č PrD – členovia produkčných družstiev;

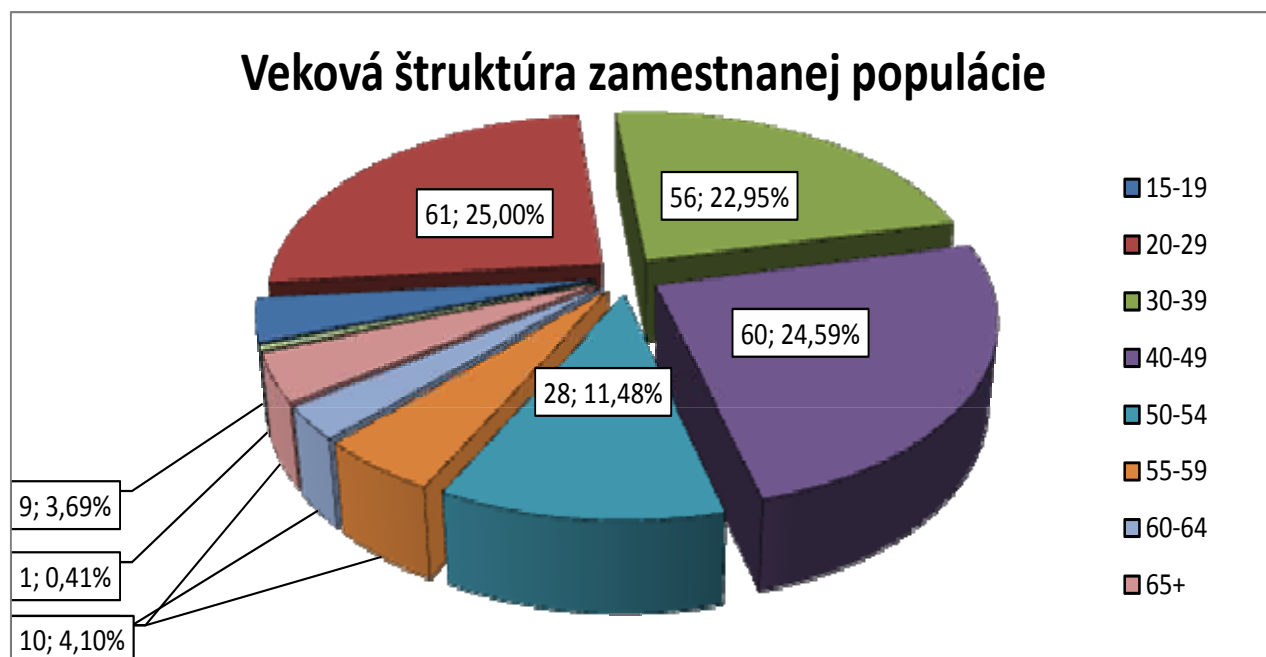
Bez Z – bez zamestnancov;

So Z – so zamestnancami;

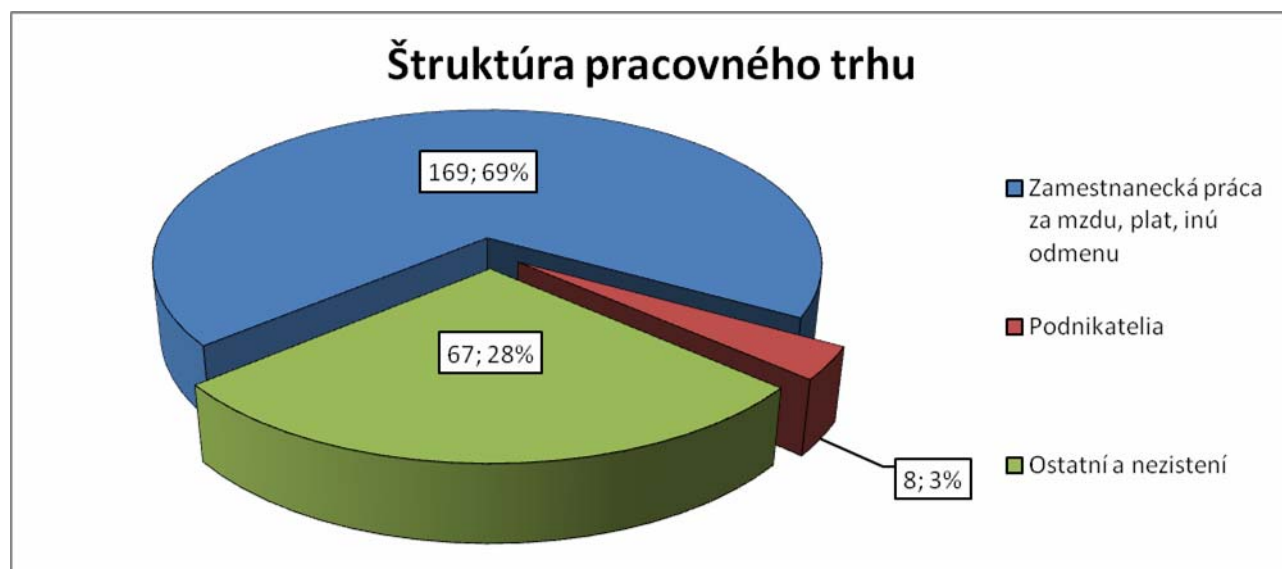
VvRP – vypomáhajúci v rodinnom podniku;

OaN – ostatní a nezistení;

Rob – robotníci

Graf 13 Veková štruktúra zamestnanej populácie

Graf 14 Štruktúra pracovného trhu

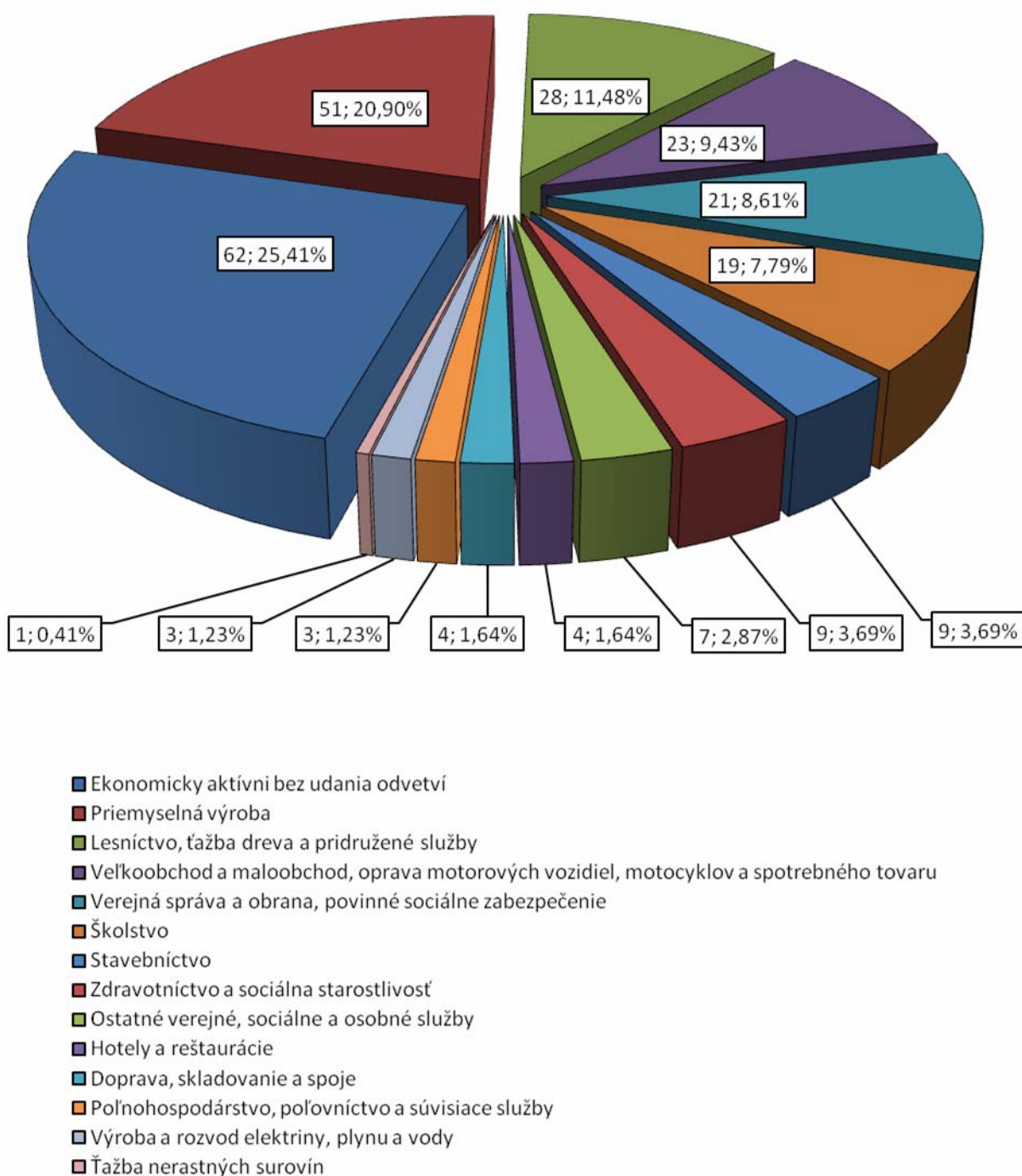
Kategória	Muži	Ženy	Spolu
Osoby ekonomicky aktívne			
V % (z celkového počtu obyvateľov)	54,8	37,7	46,1
Spolu	143	101	244
na materskej dovolenke	0	10	10
pracujúci dôchodcovia	9	16	25
vypomáhajúci v rodinnom podniku	0	0	0
nezamestnaní	32	23	55
Nepracujúci dôchodcovia	49	100	149
Ostatní nezávislí	4	2	6
Deti a žiaci ZŠ	49	48	97
Žiaci a študenti	10	7	17
V tom	-	-	-
z učilíšť	0	3	3
zo stredných škôl	7	3	10
z vysokých škôl	3	1	4
Ostatní závislí, nezistení	6	10	16
Úhrn obyvateľov	261	268	529
Narodení v obci súčasného bydliska	57	56	113
V % (z celkového počtu obyvateľov)	21,8	20,9	21,4

Tab. 12 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

Kategória	Muži	Ženy	Spolu	Dochádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	3	0	3	6
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	22	6	28	12
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	1	0	1	1
Priemyselná výroba	35	16	51	42
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2	1	3	2
Stavebníctvo	6	3	9	5
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	15	8	23	15
Hotely a reštaurácie	2	2	4	4
Doprava, skladovanie a spoje	3	1	4	4
Peňažníctvo a poisťovníctvo	-	-	-	-
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	-	-	-	-
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	11	10	21	7
Školstvo	4	15	19	14
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	8	9	8
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	5	2	7	4
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	33	29	62	9
Spolu	143	101	244	128

Tab. 13 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, odvetvia hospodárstva a dochádzky do zamestnania

Štruktúra zamestnaného obyvateľstva podľa odvetví hospodárstva

Graf 15 Štruktúra zamestnaného obyvateľstva podľa odvetví hospodárstva

Počet pracovníkov	Právnické osoby	Percentuálny podiel	Fyzické osoby	Percentuálny podiel
0-4	2	40	29	93,55
5-9	1	20	2	6,45
10-19	2	40	0	0

Tab. 14 Kategorizácia organizácií podľa počtu zamestnancov

1.3.3.3 Podnikateľská sféra

Rozdelenie právnických osôb podľa právnej formy zachytáva Tab. 15. Tab. 16 obsahuje rozdelenie právnických osôb podľa vlastníctva a Tab. 17 rozdeľuje právnické osoby so sídlom v obci Vyšný Medzev podľa klasifikácie OKEČ.

Právna forma	Počet firiem
Podnikateľ fyzická osoba nezapísaný v Obchodnom registri	31
Podnikateľ fyzická osoba zapísaný v Obchodnom registri	-
Samostatne hospodáriaci roľník nezapísaný v Obchodnom registri	-
Slobodné povolanie - fyzická osoba podnikajúca na základe iného ako živnostenského zákona	-
Fyzická osoba – slobodné povolanie	-
Podnikateľ fyzická osoba nezapísaný v Obchodnom registri súčasne ako samostatne hosp. roľník	-
Podnikateľ fyzická osoba zapísaný v Obchodnom registri súčasne ako samostatne hosp. roľník	-
Podnikateľ fyzická osoba nezapísaný v Obchodnom registri súčasne ako osoba so slob. povolaním	-
Verejná obchodná spoločnosť	-
Spoločnosť s ručením obmedzeným	5
Spoločný podnik	-
Akciová spoločnosť	-
Komanditná spoločnosť	-
Družstvo	-
Príspevková organizácia	-
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-
Štátny podnik	-
Zahraničná osoba právnickej osoby – organizačná zložka	-
Zahraničná osoba fyzickej osoby – organizačná zložka	-
Odštepny závod podniku zapisujúci sa v Obchodnom registri	-

Tab. 15 Firmy podľa právnej formy

Druh vlastníctva	Počet firiem
Vlastníctvo územnej samosprávy	-
Medzinárodné s prevažujúcim verejným sektorom	-
Súkromné tuzemské	34
Družstevné	-
Štátne	-

Druh vlastníctva	Počet firiem
Obecné	-
Vlastníctvo združení, politických strán a cirkví	-
Zahraničné	2
Medzinárodné s prevažujúcim súkromným sektorom	-
Spolu	36

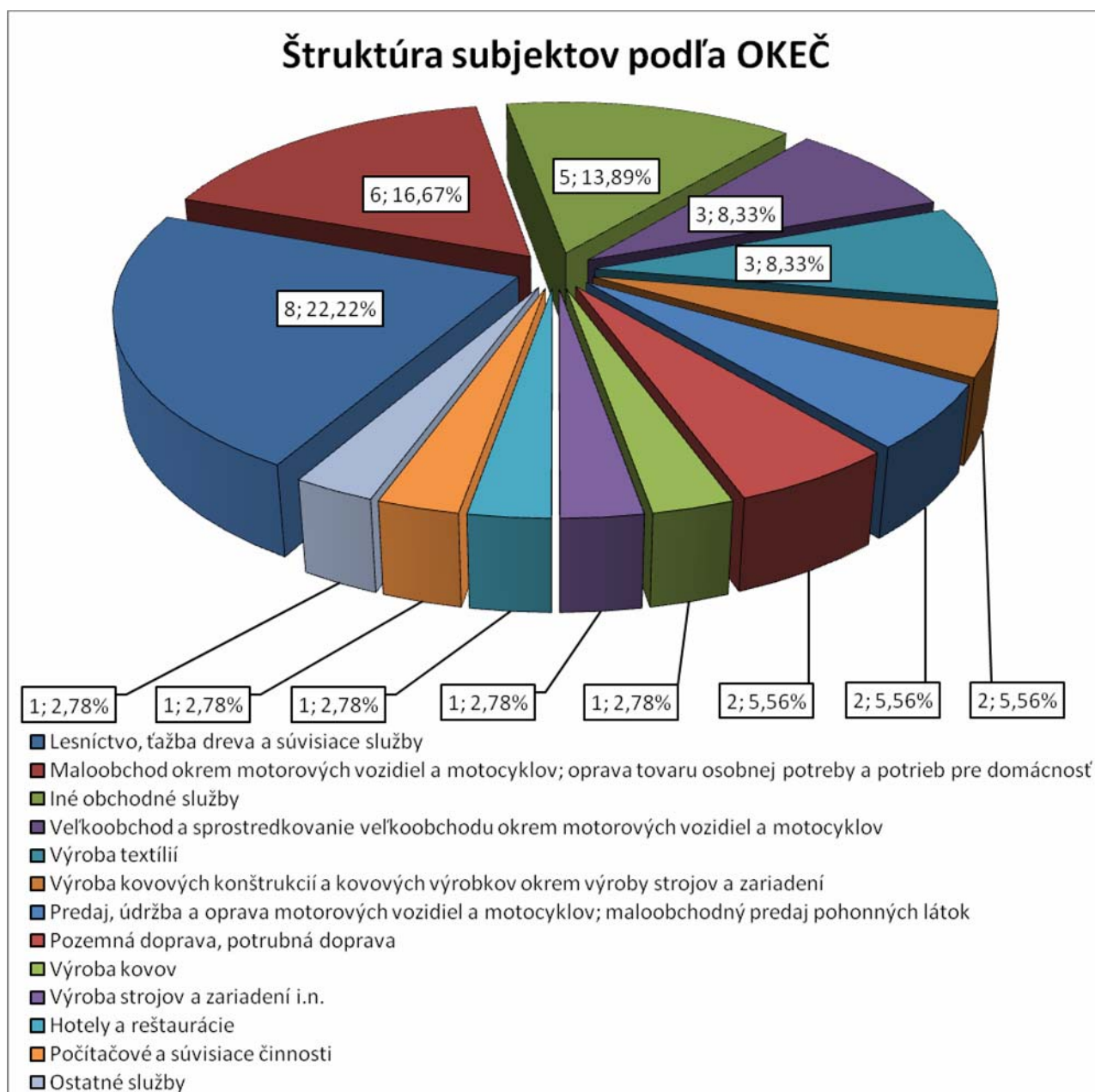
Tab. 16 Firmy podľa vlastníctva

Kód	Hlavná kategória OKEČ (Odvetvová klasifikácia ekonomických činností)	Počet subjektov
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	
01	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	-
02	Lesníctvo, ťažba dreva a súvisiace služby	8
B	Rybolov, chov rýb	
05	Rybolov, chov rýb a súvisiace služby	-
C	Ťažba nerastných surovín	
CA	Ťažba energetických surovín	-
10	Ťažba čierneho uhlia, hnedého uhlia a lignitu; ťažba rašeliny	-
11	Ťažba ropy a zemného plynu; súvisiace služby okrem prieskumu	-
12	Ťažba a úprava uránových a tóriových rúd	-
CB	Ťažba neenergetických surovín	-
13	Ťažba a úprava rúd	-
14	Ťažba a úprava ostatných nerastov	-
D	Priemyselná výroba	
DA	Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	-
15	Výroba potravín a nápojov	-
16	Výroba tabakových výrobkov	-
DB	Výroba textílií a odevov	-
17	Výroba textílií	3
18	Výroba odevov; úprava a farbenie kožušín	-
DC	Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	-
19	Vyčisňovanie a úprava kože; výroba brašnárskeho a sedlárskeho tovaru a obuvi	-
DD	Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	-
20	Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem výroby nábytku; výroba výrobkov zo slamy, z prútia a podobných materiálov	-
DE	Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	-
21	Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera	-
22	Vydavateľstvo, tlač a reprodukcia nahratých nosičov záznamu	-
DF	Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	-
23	Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	-
DG	Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	-
24	Výroba chemikálií a chemických výrobkov	-
DH	Výroba výrobkov z gumy a plastov	-
25	Výroba výrobkov z gumy a plastov	-
DI	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	-
26	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	-
DJ	Výroba kovov a kovových výrobkov	-

Kód	Hlavná kategória OKEČ (Odvetvová klasifikácia ekonomických činností)	Počet subjektov
27	Výroba kovov	1
28	Výroba kovových konštrukcií a kovových výrobkov okrem výroby strojov a zariadení	2
DK	Výroba strojov a zariadení i.n.	-
29	Výroba strojov a zariadení i.n.	1
DL	Výroba elektrických a optických zariadení	-
30	Výroba kancelárskych strojov a počítačov	-
31	Výroba elektrických strojov a prístrojov i.n.	-
32	Výroba rádiových, televíznych a komunikačných zariadení a prístrojov	-
33	Výroba zdravotníckych, presných a optických prístrojov, hodín a hodínok	-
DM	Výroba dopravných prostriedkov	-
34	Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov	-
35	Výroba ostatných dopravných zariadení	-
DN	Výroba i.n.	-
36	Výroba nábytku; výroba i. n.	-
37	Recyklovanie	-
E	Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	
40	Výroba a rozvod elektriny, plynu, pary a teplej vody	-
41	Úprava a rozvod vody	-
F	Stavebníctvo	
45	Stavebníctvo	-
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	
50	Predaj, údržba a oprava motorových vozidiel a motocyklov; maloobchodný predaj pohonných látok	2
51	Veľkoobchod a sprostredkovanie veľkoobchodu okrem motorových vozidiel a motocyklov	3
52	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov; oprava tovaru osobnej potreby a potrieb pre domácnosť	6
H	Hotely a reštaurácie	
55	Hotely a reštaurácie	1
I	Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	
60	Pozemná doprava, potrubná doprava	2
61	Vodná doprava	-
62	Letecká a kozmická doprava	-
63	Vedľajšie a pomocné činnosti v doprave; činnosti cestovných kancelárií	-
64	Pošty a telekomunikácie	-
J	Finančné sprostredkovanie	
65	Finančné sprostredkovanie okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	-
66	Poistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho	-
67	Pomocné činnosti súvisiace s finančným sprostredkovaním	-
K	Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	
70	Činnosti v oblasti nehnuteľnosti	-
71	Prenájom strojov a zariadení bez obsluhy a prenájom tovaru osobnej spotreby a potrieb pre domácnosť	-
72	Počítačové a súvisiace činnosti	1

Kód	Hlavná kategória OKEČ (Odvetvová klasifikácia ekonomických činností)	Počet subjektov
73	Výskum a vývoj	-
74	Iné obchodné služby	5
L	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	
75	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	-
M	Školstvo	
80	Školstvo	-
N	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	
85	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	-
O	Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	
90	Odstraňovanie odpadových vôd a odpadov, hygienické a podobné činnosti	-
91	Činnosti členských organizácií i. n.	-
92	Rekreačné, kultúrne a športové činnosti	-
93	Ostatné služby	1
P	Činnosti domácností	
95	Činnosti domácností ako zamestnávateľov domáceho personálu	-
96	Nerozlíšené činnosti v domácnostiach produkujúce tovar pre vlastné použitie	-
97	Nerozlíšené činnosti v domácnostiach produkujúce služby pre vlastné použitie	-
Q	Exteritoriálne organizácie a združenia	
99	Exteritoriálne organizácie a združenia	-
	SPOLU	36

Tab. 17 Právnické osoby podľa hlavnej kategórie OKEČ

Graf 16 Štruktúra objektov podľa OKEČ

Druh	Počet
Predajne potravín. tovaru	0
Predajne zmiešan. tovaru	2
Predajne nepotravin. tovaru	0
Obchodné domy a nákupné strediská	0
Pohostinstvá	1
Zastúpenia bánk	0
Zastúpenia poisťovní	0

Tab. 18 Vybrané služby

1.3.3.4 Nezamestnanosť

Nezamestnané obyvateľstvo je charakterizované ako obyvateľstvo, ktoré nevykonáva žiadnu platenú prácu, no aktívne si ju hľadá. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že sa musia pravidelne, každé dva týždne hlásiť na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Dobrovoľne nezamestnané obyvateľstvo, t. j. nevykonávajú žiadnu platenú prácu a ani nemajú žiaden záujem si ju nájsť, nepatrí medzi nezamestnané obyvateľstvo (z hľadiska štatistického vykazovania i z hľadiska ekonomických vied).

Celkový vývoj počtu nezamestnaných zachytáva Tab. 19. Štruktúru nezamestnaných z hľadiska stupňa dosiahnutého vzdelania popisuje Tab. 20; z hľadiska veku Tab. 21; podľa kvalifikácie posledného zamestnania Tab. 22; a nakoniec, štruktúru nezamestnaných podľa dĺžky nezamestnanosti obsahuje Tab. 23.

Graf 167 graficky znázorňuje vývoj nezamestnanosti v obci Vyšný Medzev v priebehu šiestich rokoch. Na základe spomínaného grafu možno usúdiť, že v sledovanom období nastáva pokles evidovaných nezamestnaných. Na začiatku sledovaného obdobia bolo spolu 72 nezamestnaných obyvateľov, pričom na konci už len 49 nezamestnaných obyvateľov. Celkový pokles tak v rámci celého sledovaného obdobia predstavuje 23 evidovaných nezamestnaných.

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Muži	44	40	35	41	30	27
Ženy	28	31	27	27	20	22
Spolu – počet nezamestnaných	72	71	62	68	50	49

Tab. 19 Vývoj počtu nezamestnaných

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
0 – Bez vzdelania	2	2	2	2	2
1 – Základné vzdelanie	33	34	28	28	21
2 – SOU vyučený	24	24	23	21	11
3 – SOU bez maturity	0	0	0	2	1
4 – SOU s maturitou	4	3	3	5	2
5 – Gymnázium	1	0	1	0	1
6 – SOŠ	8	8	5	10	9
7 – vyššie stredné vzdelanie	0	0	0	0	1
8 – VŠ	0	0	0	0	2
9 – vedecká výchova	0	0	0	0	0
Spolu – počet evidovaných nezamestnaných	72	71	62	68	50

Tab. 20 Štruktúra nezamestnaných podľa stupňa dosiahnutého vzdelania

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Do 19 rokov	2	1	1	1	1
20-29 rokov	21	21	15	15	16
30-39 rokov	25	20	18	17	13
40-49 rokov	13	14	14	17	10
50-54 rokov	10	12	10	13	6
55-60 rokov	1	3	4	5	4
nad 60 rokov	0	0	0	0	0
Spolu – počet evidovaných nezamestnaných	72	71	62	68	50

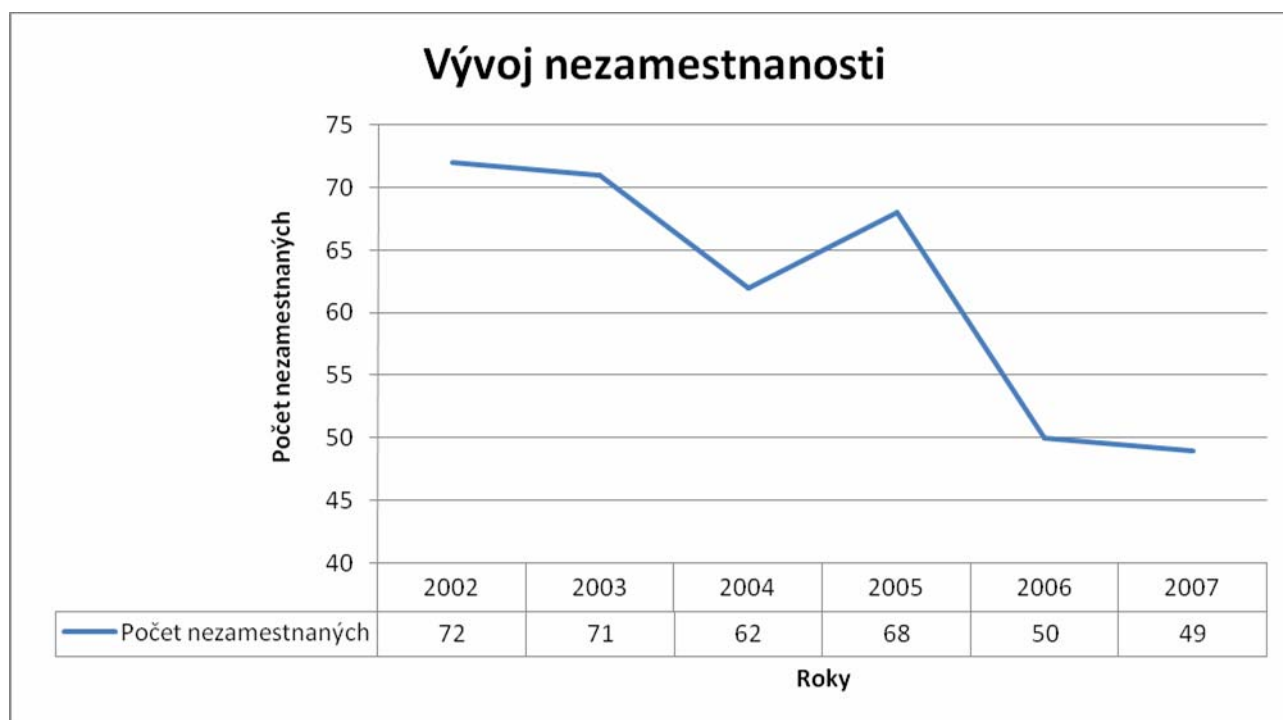
Tab. 21 Štruktúra nezamestnaných podľa veku

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Hl. tr. 0 - Príslušníci armády (profesionálni vojaci)	0	0	0	0	0
Hl. tr. 1 – Zákonodarcovia, vedúci a riadiaci pracovníci	0	0	0	1	1
Hl. tr. 2 – Vedeckí a odborní duševní pracovníci	0	0	0	0	0
Hl. tr. 3 – Technickí, zdravotníckí a pedagogickí pracovníci	0	1	0	0	1
Hl. tr. 4 – Nižší administratívni pracovníci	0	0	0	0	0
Hl. tr. 5 – Prevádzkoví pracovníci v službách a obchode	1	2	1	6	3
Hl. tr. 6 – Kvalifikovaní robotníci v poľn., lesníctve, spracovatelia, opravári	18	29	27	20	6
Hl. tr. 7 – Remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia, spracovatelia, opravári	3	1	1	2	0
Hl. tr. 8 – Obsluha strojov a zariadení	1	1	2	1	1
Hl. tr. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	40	23	21	19	13
Hl. tr. A – Osoby bez pracovného zaradenia	9	14	10	19	25
Spolu – počet evidovaných nezamestnaných	72	71	62	68	50

Tab. 22 Štruktúra nezamestnaných podľa kvalifikácie posledného zamestnania (KZAM PZ)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Do 12 mesiacov	33	42	33	39	23
13-24 mesiacov	18	6	8	6	5
Nad 24 mesiacov	21	23	21	23	22
Spolu – počet evidovaných nezamestnaných	72	71	62	68	50

Tab. 23 Štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky evidencie

Graf 167 Vývoj nezamestnanosti v priebehu 6 rokov

1.4 Materiálne a fyzické zdroje

1.4.1 Zariadenia občianskej vybavenosti

V obci Vyšný Medzev sa nachádza verejný vodovod, ktorým sa obyvatelia zásobujú pitnou vodou. Nenachádza sa tu čistička odpadových vôd, avšak obec je napojená na čističku odpadových vôd v obci Medzev. Obec je vybavená verejnou kanalizáciou. V obci sa nachádza rozvodná sieť plynu. Nachádza sa tu i obchod potravín a zmiešaného tovaru a dve pohostinstvá.

Pre miestnych obyvateľov tu sú zriadené sklad civilnej ochrany a dve požiarne zbrojnice. Tab. 3 na strane 6 podrobne rozoberá výskyt ďalších zariadení občianskej vybavenosti a obec, resp. mestskú časť, v ktorej sa nachádzajú.

1.4.2 Rozvoj bývania

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z mája 2001 sa v obci Vyšný Medzev nachádzalo 296 obytných budov, z toho 292 rodinných domov a 4 ostatné budovy. Priemerný počet osôb na jeden byt je 2,58 osôb. Priemerný vek domov je 63 rokov. Prevažná väčšina obyvateľov obýva rodinné domy.

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu
Budovy počet	292	0	4	296
obývané budovy	180	0	3	183

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu
neobývané budovy	112	0	1	113
bytové jednotky – počet	313	0	5	318
obývané byty	189	0	1	190
neobývané byty	124	0	4	128
Priemerná obytná plocha na 1 byt v m ²	61,3	-	47	61,2
Priemerný počet miestností na 1 byt	3,47	-	3	3,47
Priemerný počet osôb na 1 byt	2,59	-	1	2,58
Priemerný vek domov	63	-	103	63

Tab. 24 Bytový fond podľa druhu budovy

	Počet bytov	Percentuálny počet
1-izbové byty	17	8,95
2-izbové byty	29	15,26
3-izbové byty	61	32,11
4-izbové byty	43	22,63
5- a viacizbové byty	40	21,05
Spolu	190	100,00

Tab. 25 Bytový fond podľa počtu obytných miestností

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu	Percentuálny počet
do 1899	53	0	1	54	28,42
1900-1919	24	0	0	24	12,63
1920-1945	19	0	0	19	10,00
1946-1970	46	0	0	46	24,21
1971-1980	24	0	0	24	12,63
1981-1990	16	0	0	16	8,42
1991-2001	7	0	0	7	3,68
Spolu	189	0	1	190	100,00

Tab. 26 Bytový fond podľa veku budovy (počet bytov)

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu	Percentuálny podiel
I. kategória	47	0	0	47	24,74
II. kategória	57	0	1	58	30,53
III. kategória	31	0	0	31	16,32
IV. kategória	54	0	0	54	28,42
Spolu	189	0	1	190	100,00

Tab. 27 Bytový fond podľa kategorizácie bytov (počet bytov)

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu	Percentuálny podiel
Štát	-	-	-	-	-
Bytové družstvo	-	-	-	-	-
Obce	2	0	0	2	1,09
Fyzické osoby	173	0	0	173	94,54
Právnické osoby	1	0	0	1	0,55
Ostatné	4	0	3	7	3,83
Spolu	180	0	3	183	100,00

Tab. 28 Bytový fond podľa vlastníctva (počet budov)

1.4.3 Sociálne služby

V obci sa nenachádza žiadna organizácia poskytujúca sociálne služby. Obyvatelia tejto obce môžu využívať takéto služby v neďalekej obci Medzev, kde sa nachádza domov dôchodcov.

1.4.4 Zdravotníctvo

V obci nie je žiadne zdravotnícke stredisko, ani žiadne subjekty poskytujúce služby v zdravotníctve. Obyvatelia, ak majú nejaké zdravotné ťažkosti, navštevujú praktického lekára pre dospelých, pediatra, zubára a rehabilitačné stredisko v neďalekej obci Medzev. I v obci Jasov sa nachádza praktický lekár pre dospelých, pediater, zubár, ortopéd a gynekológ. Špecializované pracoviská a špecializovaných lekárov využívajú v krajskom meste Košice.

1.4.5 Inštitúcie pôsobiace v obci

V obci pôsobia spolu tri občianske združenia. Ich zoznam spolu s popisom činnosti je uvedený v Tab. 29.

Názov občianskeho združenia	Oblasť pôsobnosti/činnosť
Enduro moto klub Vyšný Medzev	- kemping, karavan, motorizmus
Klub slovenských turistov vo Vyšnom Medzeve	- turistické
Kolkársky klub Iskra Vyšný Medzev	- TJ

Tab. 29 Zoznam občianskych združení pôsobiacich v obci

1.4.6 Šport a rekreácia

V obci občanom poskytujú služby v oblasti športu a rekreácie tieto športové zariadenia: futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko, kolkáreň, posilňovňa. S istou pravidelnosťou sa tu organizujú rôzne športové aktivity, ako kolkársky turnaj o pohár starostu (máj), futbalový turnaj o pohár starostu (júl), odpustový kolkársky turnaj (júl). Tie, a iné športové podujatia priestorovo zabezpečujú Kolkársky klub – ISKRA, Turistický klub – SKOBA, Lyžiarsky klub, Enduro – motoklub.

1.4.7 Kultúra

Nachádzajú sa tu rôzne kultúrno-historické pamiatky, ako sú napr. Rímsko-katolícky barokovo-klasicistický kostol Sv. Márie Magdalény z roku 1773, obraz Madony od J. Krackera z roku 1778, rôzne kaplnky, a budova Radnice, v ktorej má sídlo obecný úrad.

Z kultúrnych podujatí a udalostí sa tu pravidelne organizujú Dni obce Vyšný Medzev (júl), Juniáles (jún), Ukončenie prázdnin – posedenie pri vatre (august), Mikulášska nádielka (december).

Zo spolkov a záujmových združení tu sídlia Klub dôchodcov, Poľovné združenie – Kloptáň, Dobrovoľný hasičský zbor – Lucia Baňa, Hudobná skupina – FABIANKA.

1.5 Technická infraštruktúra

1.5.1 Dopravná infraštruktúra – širšie dopravné vzťahy

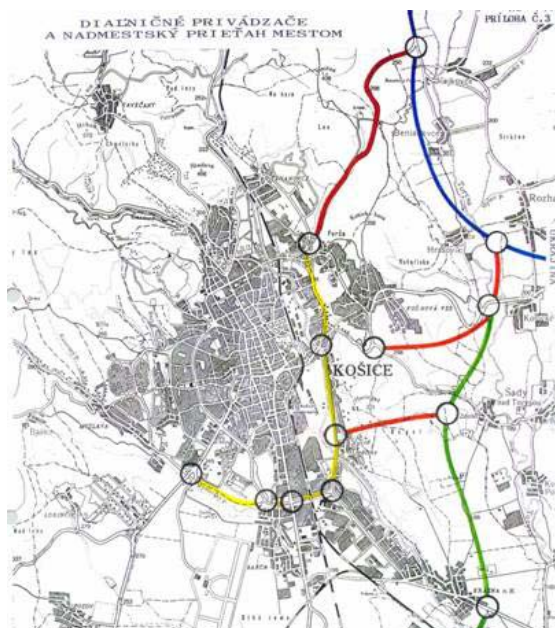
1.5.1.1 Cestná doprava

Z hľadiska siete ciest európskeho významu Krajské mesto – Košice leží na dvoch hlavných prietáhoch ciest nadnárodného charakteru. Je to v prvom rade prietah v smere západ – východ t.j. z Čiech a Rakúska v smere na východ na Ukrajinu a ďalej do ďalších štátov bývalého Sovietskeho zväzu. Druhý dôležitý prietah je v smere sever – juh t.j. z Poľska a pobaltských štátov v smere na Maďarsko a ďalej na Balkán.

Obr. 2

Krajské mesto Košice teda leží na križovatke významných európskych ciest E 50 v trase cesty Žilina – Prešov – Košice – Michalovce – hranica s Ukrajinou a E 71 v trase cesty Košice – Seňa – hranica s Maďarskom. Obidva tieto cestné ťahy sú súčasťou severojužného rýchlostného ťahu s pripojením na E – 371 Prešov – Svidník – Poľská republika.

Obr. 3

Diaľnica je vybudovaná iba v úseku Prešov – Košice. Nadregionálny aj medzinárodný význam má i cesta E 571 v trase cesty I/50 Košice – Bratislava – hranica s Rakúskom resp. Českou republikou.

Na rýchlostné komunikácie nadväzujú komunikácie základnej cestnej siete – cesty II. triedy v smeroch na :

- Slanské mesto – Trebišov
- Spišská Nová Ves – Vysoké Tatry
- Jasov – Medzev

Najvýznamnejšou rozvojovou osou v regióne je severojužný koridor Prešov – Košice, ktorý je súčasťou významnej obchodnej cesty zo stredoveku (tzv. Jantárová cesta), ktorá viedla z Balkánu na sever Európy. Vzájomná blízkosť dvoch významných centier osídlenia Košíc a Prešova umožňuje intenzívny tok ekonomického i spoločenského života a svojím zázemím vytvára priestorovú sídelnú štruktúru nadregionálneho významu.

V meste a v jeho okolí prebiehajú aj v súčasnej dobe práce na budovaní diaľničnej siete. V realizácii je diaľničný privádzač „Košice“ na úseku od diaľnice Budimír až po smer na Rožňavu.

V rámci tzv. druhého južného diaľničného ťahu Bratislava – Zvolen – Košice sa predpokladá v najbližšej dobe prestavať cestu I. triedy č. 50 v úseku Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice na výkonnú 4-prúdovú komunikáciu rýchlostného charakteru a jej prepojenie na dopravný systém Košíc.

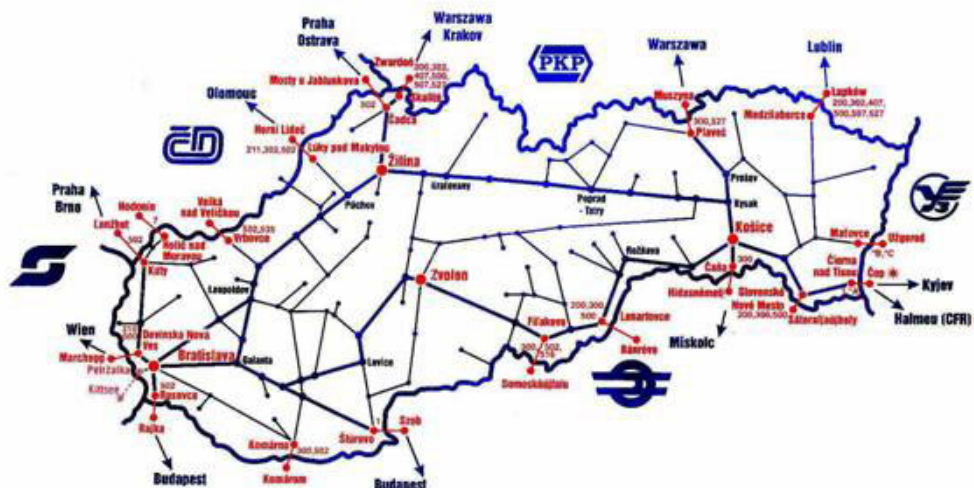
Mesto v súčasnej dobe podniká všetky kroky, aby sa Košice napojili na diaľničnú sieť západoeurópskych štátov. Veľmi perspektívne v tomto smere je diaľničné prepojenie Košíc s maďarským mestom Miskolc (cca 70 km), ku ktorému je už vybudovaná diaľnica z Budapešti.

Obce Štós, Jasov a mesto Medzev sa nachádzajú na trase cesty II. Triedy č. 548, ktorá vyúsťuje do cesty taktiež II. triedy č. 550. V Moldave nad Bodvou sa napája táto cesta II. triedy na cestu I. triedy č. 50 a zároveň na cestu E 571 nadregionálneho a medzinárodného významu. Obce Rudník, Nováčany, Šemša, Malá Ida ležia pozdĺž cesty II. triedy č. 548 a napájajú sa na cestu I. triedy č. 50 za Obcou Malá Ida.

1.5.1.2 Železničná doprava

Železničnú sieť tvoria trate troch rozchodov (normálny, široký a úzky rozchod). Základné železničné ťahy:

Hlavný ťah Čierna n/T. – Košice – Žilina – Bratislava je zaradený do európskej železničnej siete a trať je elektrifikovaná. Trať južného ťahu Košice – Zvolen – Bratislava je čiastočne elektrifikovaná. Tieto trate sú využívané pre medzinárodnú i vnútroštátnu, osobnú i nákladnú dopravu.

Obr. 4

Trate dôležitých pohraničných prechodov:

Severozápadné spojenie z Poľska do Maďarska v trase štátna hranica Poľska – Plaveč – Kysak – Košice – Čaňa – štátna hranica Maďarska je elektrifikovaný na cca 60 %. Širokorozchodná trať Ukrajina – Maťovce – areál U.S. Steel Košice je elektrifikovaná a slúži na prepravu surovín a tovarov z Ukrajiny priamo do hutníckeho areálu, bez nutnosti prekládky na náš železničný systém.

Osobná stanica Košice má 13 dopravných koľají, ktoré slúžia pre osobnú dopravu, prepravu spešných a pre nákladnú dopravu. Medzinárodné osobné vlaky premávajú do Maďarska – Miškolc, Budapešť; Poľska – Krakow, Waršava; Bulharska; Rumunska a Čiech – Praha, Cheb odkiaľ je možné spojenie do Spolkovej republiky Nemecko. Košicami denne prechádza 46 tranzitných nákladných vlakov. Železničná doprava z Košíc je významným článkom aj pre kombinovanú prepravu nákladov na medzinárodnú vodnú dopravu (smer Gdynia, Gdansk, Štetín, Rijeka, Koper).

1.5.1.3 Letecká doprava

Medzinárodné letisko Košice je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. Letisko vzniklo v roku 1952 ako letisko vtedajších Československých aerolínii a bolo riadené vtedajšou vládou. V roku 1994 prevzala kontrolu nad letiskami Bratislava, Košice, Piešťany, Poprad-Tatry a Sliač Slovenská správa letísk so sídlom v Bratislave, ktorá i v súčasnosti dohliada na činnosť jednotlivých letísk na Slovensku.

V súčasnosti je letisko schopné obsluhovať od malých „business“ lietadiel po Boeing 767 a Airbus 300. V roku 1992 bola kompletne zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha, ktorej konečná dĺžka dosahuje 3100 metrov. Pristávacie a vzletové manévry lietadiel sú kontrolované novým monitorovacím a kontrolným zariadením. Rozvoj letiska Košice z hľadiska maximálnych

možností jeho budúceho rozvoja je vypracovaný v Štúdií územného rozvoja letiska Košice (1995). Štúdia slúži ako podklad pre rozvoj letiska a skvalitňovanie poskytovaných služieb. Súčasný terminál, jeho verejná vstupná hala, odletová a príletová hala a reštauračná časť sú kapacitne nevyhovujúce. Vo výstavbe je nový terminál, ktorý je dimenzovaný pre maximálne 700 tisíc cestujúcich za rok.

Obr. 5

Obr. 6

V súčasnosti je možné odletieť z letiska Košice takmer do celého sveta, vďaka dopravcom, ktorí zabezpečujú denné spojenie Košíc s Viedňou, Prahou a Bratislavou. Letisko Košice poskytuje dopravcom handlingové služby od roku 1994. Ide predovšetkým o dopravcov s pravidelnými časmi odletov a príletov, ale taktiež i pre všeobecné letectvo a charterové lety. Pravidelnými leteckými spoločnosťami operujúcimi z a do Košíc sú České aerolinie, Tyrolean Airways, SkyEurope Airlines, Slovenské aerolinie. Počas letnej sezóny sú to predovšetkým spoločnosti ATE, Spanair, Tunis Air, Onur Air, Air Slovakia, Hemus Air.

Obr. 7

V cieľovej etape rozvoja letiska sa uvažuje s rozšírením prevádzky mestskej hromadnej dopravy električkovou dopravou.

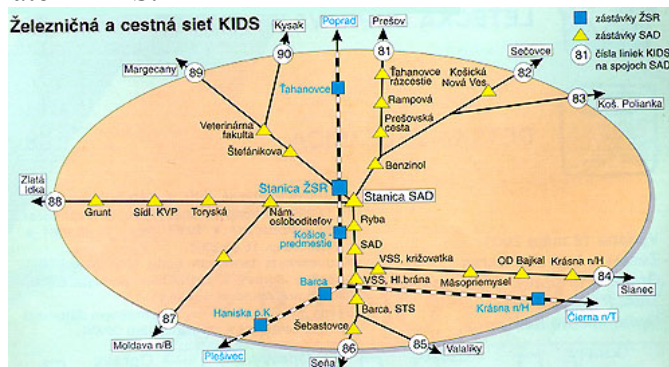
1.5.1.4 Košický integrovaný dopravný systém

KIDS – Košický integrovaný dopravný systém je systém dopravy, pri ktorom môžu cestujúci pri preprave na vymedzenom území cestovať ktorýmkoľvek z dopravcov na osobitný časový cestovný lístok MHD.

Časové cestovné lístky MHD/KIDS sú nasledovne farebné označené:

- Pre kombináciu MHD-ŽSR- modrým a zeleným pruhom
- Pre kombináciu MHD-SAD- žltým a zeleným pruhom
- Pre kombináciu MHD-ŽSR-SAD- modrým, žltým a zeleným pruhom.

Pri preprave KIDS platia prepravné podmienky toho prepravcu, ktorého dopravný prostriedok je v danej chvíli používaný. Cena časového cestovného lístka je zložená z ceny cestovného na MHD + príplatok KIDS.

Obr. 8

1.5.1.5 Vnútna dopravná infraštruktúra

V rámci obce Vyšný Medzev je dĺžka miestnych komunikácií 5 kilometrov, ktoré sú spoločne prepojené a spojené s komunikáciou II. triedy č. 548 presne 6 križovatkami. V obci sa nenachádzajú žiadne chodníky ani parkoviská.

Obec osvetľujú spoločne 70 kusov miestnych osvetlení. Na území obce sú spolu 4 autobusové zastávky 6 lávok a 8 mostov.

1.5.1.6 Zásobovanie pitnou vodou

Voda z odberov je vedená do úpravne vody, odkiaľ tečie gravitačne potrubím do vodojemu. Z vodojemov je voda k spotrebiteľom privádzaná rozvodným potrubím. Obec je pitnou vodou zásobovaná dvomi hlavnými zdrojmi a to približne 40 % spotreby pokrýva podzemný obecný vodovod a 60 % spotreby pitnej vody pokrýva povrchový odber v časti obce Vyšný Medzev Lucia Baňa. Pre časť obce Vyšný Medzev Šugov pitnú vodu dodáva spoločnosť Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s..

Kvalita pitnej vody

Sledovanie kvality pitnej vody vykonáva laboratórium pitných vôd Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Košice. Vo vzorkách pitných vôd sa vykonáva fyzikálno-chemický, mikrobiologický a biologický rozbor.

Spotreba vody

V súčasnosti je zaznamenávaný pokračujúci všeobecný trend poklesu spotreby vody a odberu vody zo strany odberateľov z dôvodu úsporných opatrení. Ekonomická situácia donútila mnohých užívateľov prehodnotiť svoj prístup k spotrebe vody a začať ju racionálne využívať.

V obci sa celkovo nachádza 7 kilometrov dlhá vodovodná sieť, ktorej správcom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Nachádzajú sa tu celkom jeden vodojem s objemom 50 000 m³ a zdrojom pitnej vody je Borzov v časti Lucia Baňa.

1.5.2 Kanalizácie a ČOV

Dažďové vody z územia obce na území sú odvádzané ryhami, cestnými priekopami (rigolmi) a jarkami do potoka. Splaškové vody sú z nových aj z rekonštruovaných domov odvádzané obecnou splaškovou kanalizáciou do ČOV v Obci Medzev. Obec nemá vlastnú čističku odpadových vôd. Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť, správcom ktorej je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s..

1.5.3 Plyn

Zdrojom plynu je vysokotlakový plynovod Moldava – Medzev – Štós. Napojenie obce sa realizuje cez prípojku zaústenú do regulačnej stanice. Jestvujúce a navrhované rozvody plynu sú strednotlakové a sú uložené v krajniciach miestnych komunikácií. Miestna sieť plošne pokrýva celé zastavané územie, čo umožňuje napojenie všetkých odberateľov prípojkami. Domové odbory zo strednotlakového rozvodu plynu sú realizované cez domové regulátory.

Obec a celá SR má zabezpečené dodávky zemného plynu cez spoločnosť SPP a. s., ktorá zabezpečuje nákup, distribúciu, prepravu a predaj zemného plynu v SR. Slovenský dopravný systém medzinárodnej prepravy zemného plynu je prepojený s hlavnými európskymi dopravnými systémami a poskytuje spoľahlivú službu významným plynárenským spoločnostiam. Slovensko má plynofikovaných 70 % z celkového počtu obcí, čím sa zaraďuje medzi najviac plynofikované krajiny v Európe. SPP a. s. dodáva zemný plyn viac ako 1 300 000 odberateľom.

SPP a. s. musí takmer všetok zemný plyn dovážať zo zahraničia. Je to preto, že naša krajina nemá veľké zásoby zemného plynu. Náleziská, v ktorých sa zemný plyn určený pre Slovenskú republiku ťaží, sú od našej republiky vzdialené viac ako 4 000 kilometrov. Zemný plyn sa tak jednotlivým krajinám prepravuje sieťou medzinárodných plynovodov umožňujúcich potrubnú prepravu. Ich dĺžka neustále rastie. Prevádzkové tlaky dosahujú u najnovších plynovodov až 100 barov (10 MPa) a priemery plynovodov často presahujú 1 m.

Zo systému diaľkovej prepravy sa zemný plyn cez odovzdávacie stanice dostáva do systému vnútroštátnej prepravy. Súčasťou odovzdávacích staníc sú i regulačné stanice, ktorými sa znižuje tlak plynu na hodnoty, pod ktorými sú v jednotlivých krajinách vnútroštátne plynovodné systémy prevádzkované. Vnútroštátnym systémom je zemný plyn dopravovaný k jednotlivým priamym odberateľom alebo do jednotlivých plynofikovaných miest a obcí. Priami odberatelia sú tí, ktorí odoberajú zemný plyn priamo z vysokotlakovej siete.

Systémom vysokotlakových plynovodov je zemný plyn dopravovaný do jednotlivých plynofikovaných obcí. Tu sa najprv v regulačných staniaciach znižuje tlak plynu. Rozvody po obciach môžu byť buď nízkotlakové (tlak plynu je vyhovujúci na prevádzku plynových spotrebičov a nemusí sa preto ďalej upravovať) alebo strednotlakové. V prípade strednotlakových rozvodov majú jednotlivé objekty vlastné regulátory, ktorými sa upravuje tlak plynu na hodnotu nutnú na bezproblémovú prevádzku spotrebičov. Výhodou strednotlakových rozvodov je najmä väčšia kapacita sietí.

1.5.3.1 Energetická sieť

Obec je zásobovaná elektrickou energiou, ktorú distribuuje Východoslovenská distribučná, a. s. Košice, ktorá pôsobí na území košického, prešovského a časti banskobystrického kraja. Spoločnosť nevlastní žiadne výrobné zdroje elektriny a všetku distribuovanú elektrinu nakupuje. Najväčším dodávateľom sú Slovenské elektrárne, a. s., zároveň však vykupuje elektrinu od malých vodných, veterných a tepelných elektrární a časť sa dováža z Ukrajiny, resp. prebytky zo závodných

elektrární a teplárni. Východoslovenská energetika, a. s. tak následne zabezpečuje pre svojich zákazníkov komplexné služby v oblasti predaja aj distribúcie elektriny, a to prostredníctvom Zmlúv o združenej dodávke elektriny.

1.5.4 Telekomunikácie

Obyvatelia obce Vyšný Medzev môžu využívať služby rôznych telekomunikačných spoločností. Územie obce je v pomerne dobrom rozsahu pokryté ako pevnými, tak aj mobilnými operátormi pôsobiacimi na Slovenskom telekomunikačnom trhu. Hlasové služby poskytuje jeden fixný operátor a traja mobilní operátori. Služby na prenos dát poskytujú viaceré spoločnosti.

1.5.5 Rozhlas a televízia

V obci je príjem televízneho a rozhlasového signálu zabezpečený prostredníctvom antén. Územie obce pokrýva televízny vysielateľ Štós a vysielateľ Kobylia hora. Obyvatelia taktiež môžu využiť služby rôznych spoločností ponúkajúcich satelitné a digitálne služby. Bežný občan tak môže mať prístup k rôznym televíznym a rozhlasovým staniciam. Navyše v rámci neďalekej obce Medzev obyvatelia obce môžu využívať služby káblovej televízie.

Obci slúži televízny vysielateľ Budulov 191, ktorý sa nachádza pri meste Moldava nad Bodvou.

1.5.6 Internet

Pripojenie na internet je v obci možné prostredníctvom telekomunikačných operátorov pevných a mobilných sietí a prostredníctvom iných súkromných spoločností poskytujúcich prevádzkovanie internetových služieb.

2 Zdroje

2.1 Literatúra

1. **Peter Süle, Peter Süle ml.** *Encyklopédia miest a obcí Slovenska*. Lučenec : PS-Line, 2005.
2. **SR, Štatistický úrad.** *Okresy Košického kraja*. Košice : Štatistický úrad - Krajská správa v Košiciach, 2002.
3. **Juraj Šlosárik a kol.** *Poproč*. s.l. : Gemer - Malohont, 1990.
4. **Obvodný banský úrad v Košiciach.** Hlavný banský úrad v Banskej Štiavnici. *Hlavný banský úrad v Banskej Štiavnici*. [Online] [Dátum: 23. február 2009.] http://www.hbu.sk/dokumenty/chranene_loziskove_uzemia/obu-kosice-chranene-loziskove-uzemia.xls.
5. Krajinná štruktúra a ÚSES ÚPN VÚC Územné plánovanie | Košický samosprávny kraj | VÚC Košice. *Košický samosprávny kraj*. [Online] [Dátum: 23. február 2009.] <http://www.kosice-region.sk/KSKWeb/Cinnosti/UzemnePlanovanie/2006216134049123.htm>.
6. Natura 2000 - Sústava chránených území členských krajín EÚ. *Natura 2000 - Sústava chránených území členských krajín EÚ*. [Online] [Dátum: 23. február 2009.] http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/vtacie_uzemia_zoznam/zoznam.doc.
7. Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR. *Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR*. [Online] [Dátum: 23. február 2009.] <http://uzemia.enviroportal.sk/about>.
8. **Východoslovenská energetika, a. s.** Portál VSE - História. *Portál VSE*. [Online] [Dátum: 23. február 2009.] http://www.vse.sk/wps/portal/b2c-vse/c1/lc3NCoJAFAXgZ_EB4l7HMXUpaaOW6aCZuhGpECN_EDHw6bNdCClx198950AK09X5UBZ5XzZ1_oQY0m1GHU2W9hZBJisKEI9jrqaBH158uTLPVdUkVgsIGxnEKR0JX357C3nF5yF8sxnCzauuAQnq6nukECq_PzSCYQQI82CB3aeSDN3NHunuxnHQ6nwUYrOkc713Ly2Ly4Iy10c_-pqqxh.
9. **Gašpar, Siegfried; Méder, Ervín; Fabianová, Eleonóra; Muchová, Anna; Sekulová-Zalcerová, Anna; Rompilová, Matilda; Schürger, Walter.** *Vyšný Medzev - história a prítomnosť*. Košice : TypoPress, 2007. 978-80-89089-59-8.

2.2 Zdroje informácií

Informácie v častiach 1.3.1 Obyvateľstvo a 1.3.2 Vzdelávanie a štruktúra školských zariadení poskytl Krajská správa Štatistického úradu SR. Informácie použité v časti 1.3.2 Vzdelávanie a štruktúra školských zariadení poskytol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach. Informácie obsiahnuté v časti 1.4 Materiálne a fyzické zdroje boli prebrané zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z mája 2001.

Všetky práva, predovšetkým autorské právo tohto dokumentu sú chránené autorským zákonom. Všetky práva sú vyhradené, najmä právo na kopírovanie, distribúciu a preklad. Žiadna časť nesmie byť akoukoľvek formou (tlačou, fotokópiou, elektronickým alebo iným spôsobom) bez predchádzajúceho písomného súhlasu organizácie EuroKONZULT Slovakia, n. o. reprodukována alebo s použitím elektronického off-line systémov ukladaná do pamäti, spracovaná či šírená.